

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידיית

תמיני השבת
 ירושלים 16:24
 תל אביב 16:04
 חיפה 16:13
 ניסה 17:26
 יציאה 17:25
 17:24

י"א טבת תשע"ח
 פרשת ויחי

בס"ד

402

ישב ער בסא רחמים

רבי מאיר מאזוז, ראש ישיבת
 כסא רחמים, חורג מכל הגדרה
 שתנסו להליבש עליו.

דיוקן / איתאל סופר / עמ' 10

30

רובשקין השתחרר פתאומית
 מהכלא / התוועדות מתיר
 אסורים עם הרב שבת
 סלבטיצקי

20

עלץ ליבי, פאנל נשים על עבודת
 ה' בשמחה / הרבנית ימימה
 מזרחי, אודהליה ברלין, אלומה
 לב, הרבנית רבקה לפידות

4

התפילה וההתפלה /
 הרב ארלה הראל, הרב חגי
 לונדין

2

"בדרך להודו נכנסתי להלם
 כשגיליתי שהמרדף יכול
 להסתיים ברגע" / צבי יחזקאלי

6

חמישים ושלוש!
 חמישים ושלוש!!
 חמישים ושלוש!!!
 / צל"ש, פרץ איינהורן

דירות גן

החל מ-1,250,000 ₪

דירות ענקיות

החל מ-1,070,000 ₪

מתחילים שנה חדשה
 בתאריך העברי.
בלי פשרות.

נאות נריה הוא פרויקט חדש של דירות ענקיות, מיזם שלא מתפשר על איכות.
 למשפחות שרוצות יישוב תורני, שלא מתבייש שהוא כזה.

אל תתפשרו. בואו לנאות נריה.

חייגו עכשיו
 02-995-0997

או חפשו בגוגל: נריה

תורני • איכותי • לא מתפשר

הריזהב

תורתא

צבי יחזקאלי

"הי בחורצ'יק ישראלי, אני יודע מה אתה מחפש. כל חיפוש חייך יכול להיגמר כעת ועולם חדש אינסופי מחכה לך אחרי כן. רוצה?"

תנשום רגע, המשלוח בדרך אליך

וכך זה התחיל: "כפי איש הישראלי (כפי שאתה אוהב להגדיר את עצמך...) צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר, להתקרב להשם ותברך על ידי אותו הדבר".

כל החיפוש של הישראלי אחר האור. שורת מחץ שממצה אלפי מילים ושיטות מזרחיות בדרך להארה. שני משפטים שמסכמים לא רק את מערכת יחסי האור בינך לבין השמים, אלא את כל עבודת החסידות. מיליוני המקומות החדשים בהם תוכל לפגוש את השם יתברך, נמצאים ממש מולך, אם רק תסכים לחפש אותו שם.

בכל מקום יש שכל עליון שיכול להחזיר לך את האור, אם רק תבקש את הקרבה שלו. דינמיות עצומה בכל תנועה במציאות. לא להאמין. איזה נקודות חיבור, והכל קיים בתוך המציאות שלך.

כשקראתי את זה הבנתי שהטיוול להודו מעט מיותר, בכל זאת נסעתי, אבל קראתי את הספרים הללו כל המסע. ההמשך ידוע, הכיפה, השבת והכשרות הם המשך העלילה, אבל זו לא הנקודה. הנקודה היא השורה הזו שתפסה אותי. כאילו רבנו בא ואמר לי: "הי בחורצ'יק ישראלי, אני יודע מה אתה מחפש. כל חיפוש חייך יכול להיגמר כעת ועולם חדש אינסופי מחכה לך אחרי כן. רוצה?" זו כבר לא שאלה, השורות עשו את שלהן.

לפני כחודש חיפשתי חוברת שקיבלתי פעם. החבר שנתן לי אותה רק תמצת ואמר שזה ספר שמדבר על הדברים הקטנים-הגדולים בחיים. נשימות, אוכל, שמירת עיניים, אורך רוח, רוגע, כעס.

חיפשתי שוב שורה שתדבר אלי. מילים קדושות עם מסר אקוטאלי. איכשהו בדרכי ההשגחה היצרנית, נמצאה החוברת. מנחת יהודה (לא של הרב פתיה) שנכתבה על ידי רבי יהודה סטרה ובר, אי שם בין שתי מלחמות עולם. הראיתי אותה לחבר מהמניין שלנו ומיד הפכנו את זה לעשר דקות לימוד יומי. עוד ועוד הצטרפו למשמע הנושאים שנדונו. דוגמה: האוויר שאנחנו נושמים. יש אויר חונק ויש אויר מחיה, זו לא רק הגדרה רוחנית אלא הגדרה פיזיקלית. האחד נותן לנו, האחר לוקח מאיתנו. מה אנחנו נושמים? מה קורה עם האוכל שלנו. לא המזון הבריא והטבעי, אלא איך אנחנו אוכלים? לועסים... חושבים... מוטרדים... מה קורה עם כעסים ואיך רותמים אנרגיות שליליות לכיוון קדוש, בשמירת עיניים ובחיות ומרץ בעבודת השם. הכל על פי תורת הבעש"ט, רבנו ועוד צדיקים.

מצאתי ספר שמדבר איתי על המוסר הגבוה והנשכח. אוויר, נחת רוח. יישוב דעת. אחחחחחח את זה חיפשתי. הרזולוציה הגבוהה של היומיום.

השכל העליון שבכל דבר נמצא בכל דבר אם רק נחליט להסתכל אליו, אם ממש נעשה את זה בתמימות, ברצון, בענווה. וממש נרצה להתקרב. המילים מהספרים הקדושים יגיעו עד אלינו.

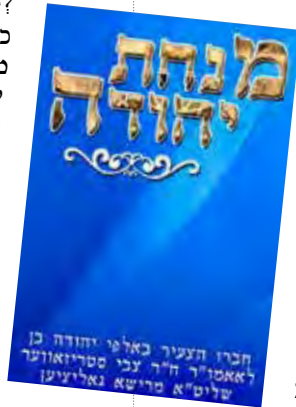
בין כל הריצות של החיים אתה לא שוכח לברך ברכה ראשונה ואחרונה, אבל איך אכלת את האוכל? מהר או לאט? על מה חשבת? איך הגבת כששאלו אותך הבוקר מה שלומך? שלפת מהמותן או עצרת להרגיש... כשאתך או הילדים פנו אליך, היית ביישוב דעת?

איזו סגירת מעגל. המשפט שהתחיל את המסע, התגלה כנחון מתמיד במהלך הדרך. הרצון להיות חסיד ולתת הכל למען השם עובר גם דרך השאלה איך עשית את זה ולא רק מה עשית.

תודה ה' על המהירות שבה טיפלת בהזמנה שלי. אני מבטיח לזכור את זה גם בנשימה, גם באוכל וגם בפעם הבאה שאעמוד מול הכעס. אני אזכור ששלחת לי כלי עבודה חדשים. תודה!

לכל אחד יש את הרגע הזה שכמה שורות מתוך איזה ספר קדוש, מזנקות פתאום מתוך הספר והופכות למראה מדברת. התשובה שחיפשת, ההגדרה שהייתה ממש חסרה לך, מופיעה בניסוח בהיר. מילים קדושות יכולות למצוא כל אחד מאיתנו שמחפש את האבדה שלו. התורה על כל חדריה וצורותיה מדברת אלינו כל הזמן. רק מעט הקשבה, דפדוף בספרים ושאלות לשמים, והנה מגיעה התשובה.

נזכרתי בשורה הראשונה שלי. בדרך להודו. בעצירה לא מתוכננת באומן ראש השנה תשס"ז, היה כזה רגע. בבוקר יום טוב ישבתי עם בחור שלא הכרתי ופתחנו את תורה א' בליקוטי מוהר"ן, בלי לדעת מה זה ומי כתב את השורות האלה. מילים ספורות סיכמו לי פתאום דרך רוחנית, שחשבתי שאמצא בהודו בביקור המי יודע כמה בדרך לנירוואנה של היוגה. זה היה סוג של הלם - לאדם שהגדיר עצמו ישראלי שחף מכל הגדרה יהודית - למצוא כאלו שורות שפונות אליו ואומרות לו: אחי, המרדף יכול להסתיים ברגע אם תקבל את העיקרון הבא.

נסלך במארה אומסקל עם נלמת פיבודות?
רוצב חייט של צומק, בתמללות ואכבה?
בואו לגלות את

תורת הרצונות של הנפש

על פי משנתו של הרב יהודה אשלג זצ"ל (בעל הסולם)

סדמאות ברתב הראץ

בטריסו אסדנב חווית

'בדרך אל הטוב'

אזאן אומסל אצולם רוצונות, רעללות ופקלר עם רעלאת באור רעלבה

מפגש חשיפה ללא עלות והתחייבות
לפרטים על מפגשים באיזורך:
נופר 054-4464801

אור פנימי
חינוך לצניחה רוחנית

www.orpnimi.org.il | nofar@orpnimi.org.il

ארכיון עיר דוד

כנס מחקרי הר הזיתים I

יום שני 8.1.18 // כ"א בטבת תשע"ח // מלון שבע הקשתות

18:30 // התכנסות

19:00 // ברכות במעמד

ח"כ **מירי רגב** - שרת התרבות והספורט

מר **ישראל חסון** - מנכ"ל רשות העתיקות

מר **יוסי שרעבי** - מנכ"ל משרד התרבות והספורט

עו"ד **עודד פלוס** - מנכ"ל המשרד לערוותי דת

הר' **הלל הורוביץ** - מנכ"ל מועצת בתי העלמין ירושלים

19:15 // מושב פתיחה - בית היוצר

הרצאות קצרות בסגנון TED מבית מכון מגלי"ם עיר דוד

"ההר אשר על פני ירושלים מקדם"

שמואל בהם - עורך כתב העת בית היוצר

"הררי האור שאין להם סוף" - על שתי משוררות הקבורות בהר

עונש גולדברג - מכון מגלי"ם עיר דוד

חורבן בית העלמין בתקופה הירדנית

שרה ברנע - חוקרת הר הזיתים, מכון מגלי"ם עיר דוד

הר הזיתים, ו'הר ציון' מול הר המוריה

אריה קליין - עמיתים לטיולים

20:00 // הפסקה

20:15 // מושב מרכזי - הר הזיתים בתקופות השונות
י"ד: ד"ר **יחיאל זנינגר** - רשות העתיקות

ציה וציון - מסעות השכינה להר הזיתים בנבואת יחזקאל
הלל מאלני - אוניברסיטת בר אילן

בסתר המדגה - המצבות המפוארות המסתתרות למרגלות הר הזיתים
עומרי עבאדי - אוניברסיטת בר אילן

הר הזיתים, יהודים נוצרים ומוסלמים
ד"ר **אייל בן אליהו** - אוניברסיטת חיפה

חלמידי הגר"א וירושלים - הר הזיתים או הר המוריה
ד"ר **אריה מורגנשטרן**

21:15 // **דוד דאור** שר ירושלים

22:00 // סיום

חדש! חדש!

קו אוטובוס אגד 84 ישיר ומהיר
מגבעת התחמושת להר הזיתים לאורך כל שעות היום

לפרטים והרשמה מראש (חובה) | Hazeitim.co.il | *6033

חברת מאמרים תחולק למשתתפי האירוע

הסעות מגבעת התחמושת החל מהשעה 18:00 | עלות כניסה 10 ש"ח

1. 2.

שיהיו הכל תולים עיניהם כלפי מעלה

הרב חגי לונדין

ר"מ בישיבת ההסדר שדרות

שאלה טובה. לכאורה, בעידן המודרני היכולת להתפיל / לייבא מים מייתרת את הבקשה למטר. אבל המדרש בבראשית רבה (יג, ט) כותב ש"מפני ד' דברים... הארץ אינה שותה אלא מלמעלה: א) מפני בעלי זרוע ב) ובשביל להדיח טללים הרעים ג) ושיהא הגבוה שותה כנמוך ד) שיהיו הכל תולים עיניהם כלפי מעלה".

המדרש מונה ארבע סיבות עבורן ההנהגה האלוהית בחרה להחיות את פני האדמה דווקא על ידי גשם הבא מן השמים: סיבה ראשונה היא "מפני בעלי זרוע" - כאשר מערכת המים תלויה בנהרות או במקורות מים אחרים שעל פני הקרקע, קיים חשש שאנשים אלימים ישתלטו עליהם ויקפחו את החלשים. כלומר הגשם מחזק את השוויון החברתי ומאפשר חיי שיתוף בין איש לרעהו.

סיבה שנייה היא "בשביל להדיח טללים רעים" - הגשם מרענן את האוויר המעופש. לאחר ירידת הגשמים האוויר צלול, בהיר וטהור. הנוף נפרש לפנינו במלוא הדרו. כלומר הגשם מחזק את היסוד האקולוגי.

סיבה שלישית היא "שיהא הגבוה שותה כנמוך" - המים מטבעם זורמים למקומות הנמוכים. הגשם מאפשר גם למקומות הנמוכים לזכות לרוויה. רוצה לומר, הגשם מאפשר איזון גיאוגרפי ומכנה משותף בין המקומות השונים על פני האדמה.

הסיבה הרביעית, והיא החשובה מכולן, "שיהיו הכל תולים עיניהם כלפי מעלה" - אנו לא מקבלים ברכה באופן המובן מאליו, באמצעות מקור מים הזורם בצורה טבעית. עלינו להתעלות מבחינה רוחנית ומוסרית בכדי לזכות בברכת הגשמים. גשם מצריך נגיעה בעולם שמעל הטבע, עולם התלוי בבחירה ובמאמץ שלנו. עולם הדורש תפילה. התלות בגשמים מבססת את העולם האמוני של האדם. **דווקא בתרבות כמו שלנו, מלאת שחצנות וביטחון ביכולת האנושית, הבקשה לגשם פותחת את האנושות למה שלמעלה מן הטבע.** ברכת הגשם היא כה יסודית עד כדי חציית גבולות, תרבויות ולאומים. המדרש (שם, ו) מוסיף ומספר כי אחד מחכמי הגויים שאל את רבי יהושע בן קרח: "אתם יש לכם מועדות ואנו יש לנו מועדות. בשעה שאתם שמחים אין אנו שמחים ובשעה שאנו שמחים אין אתם שמחים, ואימתי אנו ואתם שמחים?"; ענה לו רבי יהושע: "בירידת גשמים!". בגשם מצוי יסוד משותף לכל האנושות. יסוד המביא ענווה, שמחה ואמונה למציאות כולה.

למתנה הזאת אין פתק החלפה

הרב ארלה הראל

ראש ישיבת 'לב חדש' שילה

לפני כשנה, ערב גל השריפות הנורא שהתרחש ברחבי ארצנו, בעיצומו של החורף המבושש לבוא, שאלתי את עצמי בדיוק את השאלה הזו.

אבל אז עברה רוח בעירה על ארצנו, ושכנינו היקרים ביישוב נווה צוף איבדו עשרות בתים ויערם עלה באש, וכשישבתי לפני מו"ר הרב יעקב אריאל באותו שבוע אמר לי - "נו, יש עוד מישהו שיוכל לשאול שאלה כזו בכלל?"

אז כנראה שיש. עקשנים עיוורים. אנשים שלא רואים עד כמה היושב מזיק לנו, גשמית ורוחנית.

גשמית - גם אם נתפיל מים ונייבא ספינות שלימות מטורקיה, עדיין אין תחליף לגשם.

שום דבר לא ירטיב את העצים והצמחייה כולה, שום דבר לא יוסיף לחות לאוויר. משנה לשנה האוויר מתייבש, האובך עולה שוב ושוב, אנשים נחנקים, שדות תעופה מושבתים, אבל אנחנו ממשיכים לשאול ביהירות של אנשי מודרנה - בשביל מה אנחנו צריכים גשם.

שלא לדבר על החקלאות שגוססת לנו מול העיניים. שום התפלה לא תחליף את הצורך בהשקיה בסיסית, אמנם לנו ימשיכו לזרום מים בברזים, אבל החקלאים, ואיתם ביחד גם אנחנו, נשלם מחיר יקר על זה. מחירי הירקות, הפירות והתבואה יעלו, וכל המשק ייפגע. מי שלא רואה את זה הוא פשוט עיוור.

עד כאן הנזק הגשמי, והוא נורא ואיום בפני עצמו.

אבל עמוק מזה הוא הנזק הרוחני. ה' יתברך מדבר איתנו דרך מטר השמים. כל כך הרבה פעמים התורה מלמדת אותנו שהברומטר למערכת היחסים שלנו עם הקדוש ברוך הוא הוא מצב הגשמים. בעידן של העדר נבואה והתגלות אלוקית במקדש - הקשר היחיד שעוד נשאר לנו עם בורא עולם הוא דרך מפתח של גשמים.

כל מסכת תענית מלמדת אותנו את זה. אנחנו אומרים זאת פעמיים בכל יום בפרשה השניה של קריאת שמע. ממילא, **השאלה היא לא רק האם אנחנו יכולים להסתדר בלי גשם (ואנחנו לא יכולים) - אלא האם אנחנו איבדנו את הרגישות למתנה האלוקית הזאת.** צריך לשבור את אטימות הלב, לחוש את היושב באוויר ובנשמה, ולבוא ולהתחנן לפני אבינו שבשמים - אנא פתח שערי שמים והורד עלינו שפע!

איך שיר נולד 2

אירוע לכבוד יום הולדתו של ר' שלמה (ח"י טבת)

ערב של סיפורים וניגונים ר' שלמה קרליבך

"...ניגונים באו אלי ברגעים מיוחדים. כאשר שמעתי את הניגון של גן עדן או את הקולות של גיהנום, או כאשר הרגשתי את השתיקה העמוקה, כאשר ליבי היה שבור או כשנשמתי התרוממה!...
| ר' שלמה קרליבך |

מאחורי כל שיר וניגון של ר' שלמה יש תורה וסיפור
הקהל מוזמן לערב מיוחד בהפקת "מעלה"-המרכז לציונות דתית
שירים וסיפורים של

ר' שלמה קרליבך

בואו לשמוע מה הסיפור מאחורי הניגון שכה אהבתם!

מוצאי שבת פרשת שמות

אור לי"ט טבת (6 לינואר)

היכל שלמה קינג גורג' 58 ירושלים

פתיחת דלתות 20:00

תחילת האירוע: 20:30

הכניסה חופשית מותנה בהרשמה מראש

בהשתתפות

חיים דוד סרציק | יהודה כץ | שלמה כץ
ארנון יהל | אהרון דויטש
אביאל וחיים אורי קוטלר
אביה ואוריאל דויטש
דברי ברכה: הרב איתיאל בר לוי
ראש אגף תרבות יהודית במשרד החינוך

מנהל מוסיקלי: הרב דודי ליבוביץ
יהודה כץ והמעגל
מנחה: רפי קפלן

לשמירת מקומות, פרטים נוספים והרשמה: 052.353.4541 | vatkin.me/maale

פרץ אינהורן

מוחין דגדלות!

כמה עוד?

עד מתי?

כן, כן, אם לא נדע לפעמים לצחוק ולרקוד ומעט לצאת מהטבעי והרגיל, הסיכוי לשרוד את הצבא ולצאת מהשירות הארוך והמתיש הזה ברוממות רוח, הוא פשוט אפסי!

ולכן, אסור להיות זקנים!

ולפעמים חייבים להוציא את המטענים הפנימיים בצורה יצירתית שלא תפגע באף אחד, אבל יחד עם זאת תשאיר את הסוככים קצת בהלם מאיזה ריקוד מקפייץ בלי קשר לכלום או כמה צעקות להשם יתברך עם

חיך:

כמה עוד?

עד מתי?

גם אם אחר כך נחטוף מהסמל או הוס"פ עונש לפרוק שלוש שעות מכולות ולבנות דברים עם שקי פק"ל, כמו שגם אני זכיתי לכך מספר פעמים. אבל ברוך הוא וברוך שמו שתמיד נשאירתי עם חיך ולא נכנסתי אף פעם לדיכאון

לאחר הדלקת הנר השמיני נסעתי להדלקה של האדמו"ר מסלונים הנוכחי. זה פשוט פלאי פלאות. מאות חסידים מתבוננים באדמו"ר אומר את ה'לשם ייחוד' שלפני ההדלקה ומיד אחר כך מדליק את כל החנוכייה, מתפלל מעט ואז ניגונים עד לב השמים, כולם ביחד. **בכוונה נעמדתי בין כל החסידים, היה חשוב לי להידחק ולהידבק פיזית והתפללתי להשם יתברך שייקח אותי גם רוחנית עם כולם באותה טיסה שמימית עם האדמו"ר מסלונים. האמת, זה חסר לי מאוד בציבור שלנו.** למה אין הדלקה של מאות עובדי השם יתברך מכל הארץ? למה אין לנו חבורות קודש בכל הארץ שנפגשות יחד בכל חג להתוועדות והתחזקות משותפת של אלפים ורבבות?

במוצאי שבת של חול המועד פסח נסעתי לבקר אצל ה'שיחות התחזקות' – הרב צבי מאיר זילברברג שליט"א, היה כבר עשר בלילה ועדיין לא הוציאו את השבת, הם היו באמצע שירת "י-ה אכסוף". חשבתי שזה עניין של כמה דקות ואז אשמע קצת דברי תורה, אבל, להפתעתי הרבה, כשהרב הגיע למילים: "ויהיו רחמין מתגוללים על עם קדשך" – הוא חזר על המילים האלו בשירה עשרות ואולי מאות פעמים, עברו חמש דקות, עשר דקות, עשרים דקות, חצי שעה, אחר כך כבר אני גם הפסקתי להסתכל על השעון

או ייאוש מהמערכת הצבאית.

פעם אחת זכיתי שהרב אייל לוגסי שליט"א חיזק אותי בדברים של המשפיע הגדול מחב"ד, הרב פוטרפס זצ"ל: אנו מתפללים בכל יום: "הבוחר בשירי זמרה" – מה זאת אומרת? הקדוש ברוך הוא בוחר בשיריים של מה שנשאר מהזמרה הגדולה, כן, אחרי חנוכה, ואחרי התוועדויות, ואחרי סעודות שלישיות שמעיפות אותנו לעננים – האם יש שיריים לימות החול? האם את המוחין דגדלות אנו מצליחים להכניס ולקבל חיות מכך גם בזמנים של מוחין דקטנות?

עכשיו זכינו להתעלות משמונת ימי חנוכה המרוממים, האם עכשיו עדיין נשארו בעצמנו חנוכיות מאירות כמו המנורה הטהורה? האם אנחנו בעצמנו עדות לכך ששכינה שורה בישראל?

האם אנחנו מספיק מאירים פנים לסוככים אותנו?

עכשיו זכינו לסיים את ספר בראשית, האם אנחנו יותר חיים את האבות והאימהות והשבטים הקדושים? האם גם בצבא וגם בזמנים של מוחין דקטנות אנחנו מצליחים לזכור שיש לנו פז"מ עולם, פז"מ נצח, פז"מ קודש מהנביאים, תנאים, אמוראים, סבוראים, גאונים, ראשונים, אחרונים ואחרונים אחרונים?

האם אנחנו נזכה להיכנס לספר שמות ולשבועות השוככים עם יותר כוחות לרצות ולהתפלל ולכסוף ולהשתוקק להתנהג ולחיות יותר כמו יוסף הצדיק?

כן! ברור שכן!

אנחנו עם קודש, ופרעה הראשון שישים לב לזה ויקרא לנו עם!

חזק חזק ונתחזק!

והצטרפתי לשירה, לתפילה ולטיסה השמימית של הרב, שהסתיימה רק לאחר חמישים ושלוש דקות, אתם מבינים? חמישים ושלוש דקות רק המילים: "ויהיו רחמין מתגוללים על עם קדשך", והרב דופק על השולחן, **קם וישב, קם וישב, דופק על השולחן, ועשרות חסידים איתו בתפילה ובדבקות. אם לא הייתי רואה את זה בעיניים לא הייתי מאמין שיש דבר כזה היום,** שציבור יושב ומתוועד ככה מעל הזמן ומעל המקום, ואז עדיין לא הוציאו שבת ורקדנו איזה עשרים דקות ובערך ב-15:23 הרב התחיל את השיחה השנייה שלו ועדיין לא הוציאו שבת!

כל פעם שאני נזכר בזה, הלב שלי מתגעגע וכוסף ומשתוקק שוב ושוב להקהיל קהילות כאלו גם בציבור שלנו, נשמח שיבואו ממאה שערים גם אלינו.

צריך למסור על זה את הנפש!

אנחנו נקים חבורות קודש בכל הארץ!

כל פעם שזוכים בסיעתא דשמיא עצומה לחוות איזו חוויה אמיתית של קדושה ודבקות בהשם יתברך, כל פעם שזוכים למעט מוחין דגדלות, ממש צריך להתפלל מכל הלב להשם שיזכה אותנו לזכור את זה גם כשנהיה במוחין דקטנות, גם במצבים שכל כך רחוקים מהמוחין דגדלות, גם במסדרים של הסמל ובשטיפת כלים שבתורנות מטבח, שהסירים לא נגמרים ואתה כבר תשוש ועוד שעתיים, מיד אחרי שאתה מסיים עם הכלים ולא תספיק לנוח, אתה כבר צריך לעלות לעמדת שמירה, וגם כשכבר עלית לעמדת שמירה ואתה כבר נרדם בעמידה, תופרים אותך חצי שעה כי השומרים לא התעוררו ואתה כבר לא יודע מה לעשות עם עצמך... קטנות דקטנות דמוחין – מאין יבוא עזרי?

50 דקות ואתה אדם חדש

58 מדינות
60 שנות נסיון

אכבוד מכון הניג,
שנים שאני סובלת מנפיחויות
ובאובי באיזור הבטן.
כשהתווספה עצירות
הבנתי שהמצב מורכב.
מאז עברו 4 שנים
והמצב נורא.

אבי מכון הניג,
כבר מס' חודשים
שהחולשה פוקדת אותי
השכב והערה.
לאחרונה, עור הפנים שלי
הפך לאדום וחוצץ.
אני מיאש.

אבי מכון הניג,
אובחנתי אצל האיקובקטר
וקיבלתי אנטיביוטיקה משך
מס' חודשים.
עכשיו הוא חזר וכנראה
איתו גם סכרת.

הידרוקולון שטיפת מעיים

תפקידו של המעי הגס בגוף הוא קריטי

סינון האשפה מנוזלי הגוף והחזרתם למערכת הדם תלויה בקשר רציף לכל הסימפוטמים שאתם מתלוננים עליהם:

זיהומים, כאבי גב, קנדידה, כאבי בטן, גזים, חולשה חיסונית, כאבי ראש, מיגרנות, סכרת, ועוד.

תהליך שטיפת המעיים וניקוי הכבד הוא בסיסי ונצרך לכל אדם. כבר אחרי הטיפול הראשון מורגש הבדל ניכר הן בקלילות והן בתופעות שייעלמו כלאומת שבאו, ובס"ד מכאן תהליך הריפוי יוצא לדרך.

אבחון גוף-נפש מקצועי | 4 חדרי טיפולים | התמחות מיוחדת לבעיות עיכול
שטיפת מעיים | טיפול שלושת הממדים | עיסויים רפואיים | חנות טבע ייחודית
הניג - גברים נשים וילדים. מסילת ישרים 7 ירושלים. yair-health.com
לקביעת תור לאבחון התקשרו עכשיו: 02-9919109

פרשת ויחי | מה סליחה צריכה

לראשונה בהיסטוריה, מוסר של אשמה ולא של בושה. בשיחות קודמות הצגנו את ההבדל בין השניים, ועמדנו על כמה מהיסודות המאפשרים את היווצרותו של מוסר אשמה. עוד דיברנו – בשבת פרשת לך לך, בתחילת השנה הזו – על ההבדל בין תרבות מוכוונת-מסורת לבין תרבות מוכוונת-פנים, תופעה שהחלה עם קריאת ה' לאברהם. כאשר אנשים מוכוונת-מסורת מפירים את הכללים, הם חשים בושה. אנשים מוכוונת-פנים, לעומת זאת, חשים במצב כזה אשמה.

דיברנו גם על ההבדל בין תרבויות המתמקדות בראייה לתרבויות המתמקדות בשמיעה. תרבויות ויזואליות הן כמעט תמיד תרבויות בושה. בושה היא מה שאדם מרגיש כשהוא מדמיין אנשים אחרים רואים מה הוא עושה. כשמרגישים בושה, האינסטינקט הראשון הוא לנסות להתחבא, או להצטער על שאיננו שקופים. כך נהגו אדם וחוה בגן עדן. הם הלכו אחר עיניהם, חשו בושה וניסו להתחבא. בתרבויות של שמיעה, לעומת זאת, המוסר מיוצג בקול פנימי, קולה של תחושת האשמה, שגם בחדרי חדרים אי אפשר להסתתר מפניו.

ההבדל המכריע בין השתיים הוא שבתרבויות בושה, עשיית-הרע היא ככתם על האדם. הדרך היחידה של החוטא להחזיר לו את שמו הטוב היא לכסות על הכתם במשהו. לכפר עליו במובנה המקורי של המילה כפרה ככיסוי והסתרה. איך עושים זאת? מרגיעים את הנפגע עד שיהיה "עיוור" לעולל שנעשה לו. משככים את התרעומת שלו, את הכעס, את תאוות הנקם.

בתרבויות אשמה, לעומת זאת, יש הפרדה בסיסית בין האדם לבין מעשיו. לא האדם הוא הרע, אלא המעשה. הפרדה זו מאפשרת את הסליחה – מפני שהאדם יכול להתרחק מהמעשה: להודות שנהג שלא כשורה, להביע חרטה, לעשות את כל שביכולתו כדי לתקן, ובייחוד להימנע מחזרה על המעשה כשנקרית הזדמנות נוספת (כפי שעשה יהודה). אני סולח לך – כלומר אני מכיר בעומק ערכך כאדם, אף כי אתה ואני יודעים שהמעשה שלך היה רע.

הסליחה קיימת בתרבויות של צדק-ואשמה. לא בתרבויות של כבוד-ובושה, כגון תרבות יוון הקדומה ורומא הפגאנית. תרבות המערב בת זמננו, שהוגים חילונים רבים מייחסים לה עליונות מוסרית על פני האתיקה המקראית, היא בעצם, לטוב או לרע, נסיגה אל יוון ורומא הקדם-נוצריות. זו מהותה של תרבות הביוש הפומבי, השיימינג, הרוחשת עתה בתקשורת החברתית ואף בתקשורת הממוסדת. בתרבויות בושה, משימתו העיקרית של אדם היא לא להיחשף; כי אם רואים אותך פעם אחת, אין דרך חזרה. בתרבות כזו, אין מקום לסליחה. לכל היותר אפשר לקנות לריצוי. כמו ביוון העתיקה, הנאשם טוען "זה קרה לי; זה לא היה כל כך נורא; זה טבע האדם; נסחפתי". כמו ביוון העתיקה, הוא מבצע מין טקס של השפלה עצמית. לסליחה הוא לא זיכה לעולם; לכל היותר הוא יכול לייחל לשכחה. זוהי תרבות מסוג מכוער.

לכן היהדות עומדת כחלופה הנצחית. במוסר היהודי, מוסר של אשמה בתרבות של שמיעה, החשוב הוא לא ההופעה החיצונית אלא הקול הפנימי. וכשאנו חוטאים, והרי כולנו חוטאים, יש דרך קדימה: להכיר בחטא, להודות בו, לבטא חרטה, לתקן את המעוות, וכמו יהודה – להשתנות. לדעת שגם אם מעשיי רעים "נשמה שנתת בי טהורה היא", ושבעבודה קשה על עצמנו נוכל לזכות בסליחה – לדעת את זאת פירושו לחיות בתרבות של חסד ושל תקווה. וזהו רעיון משנה-חיים.

יוסף סולח. וזו, כפי שכתבתי בשיחות קודמות, נקודת מפנה בהיסטוריה. כי זהו מקרה הסליחה הראשון המתועד בספרות.

חשוב שנבחין בין סליחה, המאפיינת את המסורת היהודית (ובעקבותיה הנוצרית), לבין הריצוי, שהוא תופעה אוניברסלית. עניין ידוע וישן הוא: אדם פוגע באדם אחר והשני כועס, ממורמר ואינו מוחל על כבודו. אם הצד שפגע אינו פועל לשיכון עצמו של הפוגע, זה האחרון ינקום את נקמתו.

הנקמה היא דרך לשיקום הסדר החברתי. אך זוהי דרך יקרה ומסוכנת, כי היא עלולה לפתוח במעגל דמים שאין לו קו בלימה טבעי. הדרך הרווחת לשים קץ לסכסוכים מסוג זה היא זו שהיוונים הקדמונים כינו "סיגנומי". הביטוי מתורגם תדיר כ"סליחה", אך לאמיתו של דבר – כפי שמראה דיוויד קונסטאן במחקרו המעולה "לפני הסליחה" – מובנו הוא משהו מעין חנינה, פיוס, נכונות להתפשר או לקבל תירוץ או להעניק מחילה. התוצאה הסופית היא שהקורבן מותר על הנקמה והתוקפן אינו מכפר על מעשהו, אלא משמיע מעין הצהרה של התרצות: זה קרה לי; זה לא היה כל כך נורא; זה טבע האדם; נסחפתי. הוא צריך גם להפגין, במילים או בשפת גוף, צורה כלשהי של ענווה או הכנעה.

דוגמה קלאסית לכך היא יחסו של יעקב לעשו בפגישתם שלאחר יותר מעשרים שנות שהותו של יעקב בבית לבן. יעקב ידע שעשו מרגיש שהוא עשה לו עוול בגניבת הברכות; עשו אף הצהיר על כוונתו לנקום ביעקב לאחר שאביהם יצחק ימות: הרי זו הייתה הסיבה לבריחתו של יעקב. עכשיו, במפגש בגלעד, יעקב אינו מזכיר כלל את העניין הישן ההוא. הוא מנסה לפייס את עשו בשולחו לו מתנת מקנה עצומה, ובהשפילו את עצמו לפניו. אין כאן חרטה וסליחה, אלא הכנעה וריצוי.

יוסף נוהג באחיו אחרת. כשהוא מתוודע בפניהם לראשונה הוא אומר להם, "יַעֲרָה אֶל תַּעֲצָבו וְאֶל יַחַר עֵינֵיכֶם כִּי מִכְרַתֶּם אֹתִי הֲנֵה, כִּי לְמַחִיָּה שָׁלַחֵנִי אֶל-הָאֱלֹהִים לְפָנֶיכֶם" (בראשית מה, ה). אולי אפשר להבין מכך שהוא סולח להם – אך הדבר אינו עולה מדבריו בבירור; בדברי יוסף אלה, המילה סליחה אינה נאמרת. כפרשתנו מתברר שאכן האחים חששו שיוסף לא סלח להם. כנראה הניחו כי כמו עשו בזמנו גם יוסף מתכוון לנקום בהם לאחר שאביהם ימות. יוסף מבחיר היטב כי מחשבת נקם רחוקה מאיתו. מה שקורה כאן הוא אחד המאפיינים המאלפים של היהדות, ובזכותו היא השפיעה כל כך על העולם.

שימו לב מה צריך היה לקרות כדי שהסליחה תיוולד. ראשית, יוסף בחן את אחיו, תוך הסתרה מכוונת של זהותו, כדי לוודא שהם מסוגלים לחרטה ולכפרה. שנית, יוסף בחן את יהודה, האח שהציע למכור אותו לעבדות, כדי לראות אם חלה תמורה באישיותו. הנה כי כן, האדם שהציע למכור את לעבדות מתנדב עתה להיות עבד כדי להציל את אחיו מעבדות. זהו מה שחז"ל ואחריהם הרמב"ם הגדירו כתשובה שלמה. החוטא משתנה עד כדי שהוא אדם חדש. הרי לנו שני תנאים שהתקיימו באחים – הכרת החטא והשתנות הלב.

יוסף מסגר את חייו מחדש, כפי שראינו בשיחתנו בשבוע שעבר. הוא, וכל סיפור יחסיו עם אחיו נעשה משני לעומת הדרמה של ההשגחה האלוהית, דרמה שטרם נשלמה. זה הדבר המאפשר לקורבן, יוסף, לסלוח.

אך כל אלה הם פרטים. העניין היסודי כאן הוא שהיהדות מציגה,

השכנה מתעניינת ביהדות?? שלחו אותה ל **ראשיהודי** אימייל: ry@neto.net.il • 02-6791122

ת.ד. 52589 רמת גן < עורך: אהרונ ברגנשטיין > **עיצוב גרפי:** אליעזר מרגליות
פרסום, תגובות, יצירת קשר והצטרפות למנוי הפצה: 052-4061065 • infoqarov.org • קרוב אליך

קרוב אליך
עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

מרכז
תלמידי
התורה

- # קבלה
- # אהבה
- # נוכחות
- # רצון
- # שחרור
- # התבודדות

קורס בצפון - מושב אמירים

קורס בשיטת: 12 הצעדים להרפות. לקבל. לאהוב.

במהלך: זאב קרומבי | ברל"ה קרומבי
מטפל בחתמכרות | מטפל בשיטת 12 צעדים
התנהגותיות | ומורה לישיבה

- | הכרות עם תהליכי שמק נפשיים
- | רפוי עצמי מול חיפוש הפיזי התמידי
- | זיהוי המתחים המנהלים את חיי
- | הריק הפנימי כמקור התמכחות ושליטה
- | שחרור טימות, כעסים ופחדים
- | כדוך לחיבור מחודש לרצון וחפץ הלב
- | לקחת אחריות כדוך לביטחון ונוכחות
- | שחרור והרפיה מול שליטה ואובססיה
- | מפגש מחודש עם הפחדים בחיי
- | תהליך הסכמת הלב לאהבה וקבלה עצמית
- | בחירת עמדה קיומית מאירה חדשה לחיי

קורס נשים | ימי חמישי 19:30-21:00 | 12 מפגשים
לפרטים והרשמה: 050-340-40-23

ברל"ה קרומבי

מצויינות עם נשמה

ערב היכרות לקראת הרישום לכיתות ז' ו-ט'

להורים ותלמידים בישיבה התיכונית "נעם" גבעת מרדכי ירושלים

המפגש עם צוות הישיבה והתלמידים יתקיים אי"ה ביום ראשון הקרוב י"ג טבת (31/12/17) בשעה 19:30 בבית המדרש בישיבה, רח' מן 7, גבעת מרדכי ירושלים

יום פתוח לעולים לכיתות ז': יום ראשון כ" טבת (7/1/18) בין השעות 15:00-17:00

מבדקי התאמה לכיתות ט': יום שלישי כ"א שבט (6/2/18) בשעה 14:00

מבדקי התאמה לכיתות ז': בהתאם לתהליך הרישום בירושלים

לפרטים והרשמה במשרד או באתר הישיבה

02-6790330

www.ynoam.org.il

אשרינו!

נהר-דיעה

בית המדרש לתורת רבי נחמן מברסלב

מפגשי לימוד בתורת רבי נחמן בעיון, נגינה ודיבור חברים!

עכשיו קרוב אליך!

ירושלים - קרית משה

ראשון 20:30 שוביה לוינון - לנשים
חמישי 20:00 משה סגיר'הודה וילנר - לגברים
שדרות הרצל 14

ירושלים - קרית יובל

שני 20:00 דן לוינון - לגברים ונשים
הנטקה 52 כניסה ג'

רמת-גן

חדש

שני (י"ד טבת כ"ח טבת) לגברים 21:15
ישי פרידמן

ביכנ"ס 'מנחת חובב' הרא"ה פינת השר משה 32

מודיעין

רביעי (ט"ז טבת, ר"ח שבט) 20:30 לגברים ונשים
יהודה וילנר

משפ' ביים מגדל הלבנון 34/4

רעננה

שלישי (כ"ב טבת, ז' שבט) 20:30 לגברים ונשים
רוני צימרמן

כולל השכונתי אחוזה 198

אריאל

חדש

שני (כ"א טבת, ו' שבט) 21:00 לגברים ונשים
יפתח שמילוביץ'

חמישי ב' שבט 21:00

דן לוינון

משפ' שטיין הערבה ו' 29/1

לשם

חמישי (י"ז טבת, ט"ז שבט) 21:00 לגברים ונשים
דן לוינון

משפ' דריהם ("לשם שמים") רח' שקד 9039

קרית ארבע - חברון

יום חמישי י' טבת ב-19:00 לגברים ונשים
ר' אהרון פירר - הילולת רבי נתן

ביהכנ"ס "מגן אבות"

יצהר

ימי ראשון 17:30 לגברים
ר' אהרון פירר

ביהכנ"ס בשלהבת

איתמר

ימי רביעי 21:00 לנוער

נפתלי פומברג

ביהכנ"ס המרכזי

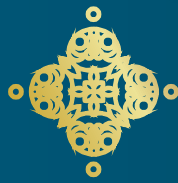
הר ברכה

יום ראשון כ' טבת 20:15

ר' אהרון פירר בביהכנ"ס בגבעת "סנה יעקב"

רוצה להשאר מעודכן?

וואצאפ 058-4488148 | nahar.org.il | f

נאמ"ן לדד רב

בגיל שש הוא ידע חמישה חומשים ולפני גיל אחת עשרה התחיל לכתוב שו"ת > אחרי ההתנקשות באביו, רבי מצליח הי"ד, לא הצליח לסיים את תשובות אביו עד להיכרותו עם הרב עובדיה, שהשיב לו אהבה > בקיאותו במתמטיקה, היסטוריה ושירה, כמו גם תמיכתו המסויגת בגיוס לצבא וראיית המדינה כרצון ה', מפגישות אותנו עם רב שאיננו מתאים לאף ז'אנר > חדות לשון וחריפות משתלבות עם ענווה, פשטות והומור בדמותו רבת הגוונים של רבי מאיר ניסים מאזוז, הנאמ"ן, ראש ישיבת כסא רחמים

איתיאל סופר

עוד בטרם הגיע לגיל עשרים נשא הרב מאזוז לאישה את הרבנית אסתר לויזה, בת ג'רבא. הרבנית נפטרה בשנת תשס"א, בגיל חמישים ושש, לאחר עשר שנים של מחלות וניתוחים. על היחסים המיוחדים ששררו בינו לבין אשתו סיפר הרב בשיחה שנשא בפני תלמידיו לאחר פטירתה.

על אף עיסוקיו המרובים, הרב שהה עם אשתו זמן רב בימי מחלתה. אישה חילונית ששכבה ליד הרבנית בבית החולים אמרה לרב: "אין בעל שעושה ככה לאשתו". הרב ענה לה: "גם אישה כמוה אין". מאז פטירתה של הרבנית לא נשא אישה אחרת.

בכל דור ודור אנשים מחפשים איזה חידוש. 'מה יגידו, אם אני לא מחדש כלום בהלכה, איך ידעו שאני תלמיד חכם גדול?...! אתה יודע איך באמת ידעו? אם תדע לפרש את הפשט, אם תדע לפרש מה הוקשה לרש"י, זה הלימוד האמיתי. לא שכל אחד הורס את מה שבנה חברו'."

נדמה כי דברים אלו, שאמר הרב מאזוז בשיעורו במוצאי השבת שעברה, משקפים את תורף אישיותו רבת האנפין. חתירה לאמת לאמיתה עומדת בראש מעייניו. אם צריך לחדש – תחדש. ואם רק אפשר לחדש – אין צורך.

רוחב דעת

אביו של רבי מאיר, רבי מצליח, ייסד בשנת תשכ"ג את ישיבת 'כסא רחמים' בתוניס. שמונה שנים לאחר מכן הוא נרצח על ידי מתנקש מוסלמי, ושלושת בניו עלו באותה שנה לישראל והקימו בבני ברק את מוסדות כסא רחמים, כאשר רבי מאיר משמש ראש הישיבה, רבי צמח המנהל הרוחני ורבי רחמים פוסק הישיבה.

רבי מאיר מדריך את תלמידיו להבין את עומק הפשט כשיטת רבותיו חכמי תוניס, להתרחק מן הפלפול המקובל ולהספיק ללמוד מסכתות רבות. אם חשבתם שסיימתם ללמוד לקרוא אי שם בכיתה א', בישיבת כסא רחמים מחכה לכם הפתעה. התלמידים לומדים דקדוק והגייה בצורה מעמיקה על מנת לדייק בקריאת התורה ובתפילה, סוף כל סוף מישוהו צריך להבין את פירושו הדקדוקיים של רש"י על התורה, אלה שאנחנו נוטים בדרך כלל לדלג עליהם באלגנטיות... הוא ייסד גם

זיכרון ראשון

רבי מאיר ניסים מאזוז נולד בתוניס בי"ג בניסן תש"ה, לאביו רבי מצליח מאזוז זצ"ל הי"ד. מקורה של משפחת מאזוז הוא באי ג'רבא, עיר של חכמים וסופרים מיוחסים. בגיל שמונה עשרה עזב רבי מצליח את אי מולדתו לתוניס הבירה, בשליחות רבו הרב כלפון משה הכהן, אב בית הדין של ג'רבא שהכיר בגדולתו כבר בגיל כה צעיר, על מנת להרביץ תורה בעיר. הוא הנהיג את בני עדתו בעוז וגבורה, ללא חת. באותה תקופה היו שניסו להכניס שינויים במסורת הקהילה היהודית, ברוח התרבות הצרפתית החילונית שחלחלה למדינה, ורבי מצליח קיים בעצמו "לא תגורו מפני איש" ונלחם בפשרנות. בבית זה גדל רבי מאיר. מספרים עליו כי בגיל שש ידע לקרוא את כל פרשיות התורה עם טעמיהן ודקדוקיהן, והחל ללמוד גמרא. הוא ניחן בכוח זיכרון מופלא; מעניין לציין משפט שנמצא ביומנו, ובו הוא מציין כי זכור לו היום בו עמד לראשונה על רגליו, כפורים תש"ו, בגיל אחד-עשר חודשים!

ישנם אברכים בדורנו הכועסים על השגות שאני כותב לפעמים על חכמי הדור וחושבים שכונותי להתייהר או לקנטר ח"ו. ואני נקי מזה... רק על מנת ללמוד, ואם מצאתי דבר תמוה כתבתי למחבר, ואם המחבר נפגע מזה (כרוב חכמי דורנו) אני רושם בגיליון הספר למזכרת. רק באתי להראות טעויות אנוש שגם רבותינו הראשונים לא נמלטו מזה...

הרב מוסר שיעור בישיבת 'כרם ביבנה'

שיאחו בסנסניה ואכל מעץ החיים וחי לעולם, והייתה לו שמחת עולם."

ועוד מגדיר הרב: "בשיטת העיון, במקום לפלפל ולפלפל, עוקרים את הפלפול מעיקרו, ומראים שאין בכלל שאלה. כאשר לומדים בעומק הפשט, מגלים כי קושיות רבות אין להן התחלה כלל ועיקר. כדרכו של הרמב"ם שאינו מתווכח עם השואל, אלא עוקר את השאלה מעיקרה. לדוגמה: את השאלה הקשה של ידיעה ובחירה הוא עוקר מעיקרה, כשהוא טוען כי הידיעה של הקדוש ברוך הוא אינה כמו הידיעה שלנו."

דוגמה נוספת להבנה פשוטה, השוללת פלפולי הבל וסרק: בפירוש האבן עזרא בפרשת יתרו על הפסוק "והיו נכונים ליום השלישי", פירש כך: "אולי לא יישן אדם בהם בלילה שישמעו קול ה' בבוקר, כדרך כהן גדול ביום הכיפורים". חכם אחד פירש, שהראב"ע כיוון בדבריו למנהג תיקון ליל שבועות, כפי שכתב ה'מגן אברהם' שבא לתקן מה שנדמו ישראל בליל מתן תורה. והוקשה לראב"ע, הרי לא הצטוו על כך, ועל זה תירץ ש"והיו נכונים" הוא ציווי שלא לישון, והם עברו כל כך, ולכן אנו מתקנים חטאתם. הרב כותב על זה בצנינות: "ממש מתוק מדבש. ולא ידע החכם הזה שבימי הראב"ע וכל הראשונים (עד אבודרהם ועד בכלל) לא עשו תיקון ליל שבועות כלל, עד שנתגלה ספר הזוהר. והתיקון הראשון הידוע לנו היה בימי מרן בעירו בחו"ל... ועוד צריך לומר שהראב"ע 'התנבא' על טעמו של המגן אברהם שחי חמש מאות שנים אחריו. וכל זה הבל ורעות רוח. כוונת הראב"ע פשוטה לפניו, מה יש להם 'להתכונן' ליום השלישי? ותו לא מידי".

'ורמו לדבר' מוסיף הרב, "פך שמן טהור - ראשי תיבות פשט, בפשט אמיתי וישר יכולים לתרץ קושיות רבות ויוכחים ארוכים הנמשכים שמונה ימים".

ראשי תיבות בדחן

השיעור בישיבת כסא רחמים איננו שיעור קלאסי - בו הרב משמש כ'מגיד שיעור' והתלמידים שותים בצמא את דבריו, אלא להיפך: "שיטת הלימוד שלנו היא שהתלמיד מעיין בעצמו (ללא חברותא) והרב עוזר לו רק בפירוש המילים ובפיסוק הנכון. התלמיד 'משימע' את השיעור (לא מגיד השיעור!), והרב יכול לעזור לו במילה אחת או שתיים, אך את המילה העיקרית צריך התלמיד לומר". הרב מאזוז מביא ראייה לדרך לימוד זו משר של רבי שמואל הנגיד, ומסיים "משמע ששיטת הלימוד בספרד מלפני אלף שנה לא נשתנתה עד היום, שהתלמיד מסביר ולא הרב".

איך מנחילים לימוד בעיון כה יוצא דופן, אם הרב בעצם לא מוסר שיעור?

מכון לההדרת חידושי התורה של חכמי תוניס. שנים רבות לא הדפיס את דברי תורתו עלי ספר. נוהג היה לצטט את הפסוק בשיר השירים "שמוני נוטרה את הכרמים, כרמי שלי לא נטרת" - כאשר כוונתו לעבודות עריכה והגהה רבות לספרי חכמי תוניס. רק בשנים האחרונות, בין היתר בעקבות דחיפה של תלמידיו, החלו כתביו לצאת בקצב מוגבר, והם עוסקים בכל חלקי התורה.

רבים שלא הכירו עד כה את הרב נחשפו אל דמותו עם הקמת תנועת 'יחד', שלא צלחה את אחוזי החסימה בבחירות האחרונות. בשיעורו השבועי, המתפרסם על ידי תלמידיו בעלון 'בית נאמן', הרב מאזוז מתגלה ככפי עצום לא רק בהלכה ובאגדה אלא גם בעניינים אוטוריים כמו קידוש החודש, מתמטיקה והנדסה, דקדוק, פיוט ושירה, מפיזיקה הידועים והלא ידועים של גדולי ישראל, ועד לשירים של משוררים עבריים בני זמננו. הוא ידוע גם כ'חכם הרוז' בגימטריות ופרפראות לתורה, ונואם בחסד.

הרב מצטט בשיעורים משוררים, האם הרב בעד השכלה כללית ובאיזו מידה?

ראשית, הרב מבקש להבהיר: "אני מצטט בדרך כלל משוררים שלנו, כמו רבי יהודה הלוי, רבי שלמה אבן גבירול ועוד". על עצם השאלה הרב משיב: "טוב ללמוד חכמות ומדעים רק מתוך ספרים שחיברו שלומי אמוני ישראל בדורנו". הוא מוכיח זאת על ידי דוגמה מהנהגת רבותינו הראשונים, שהתנגדו ללימוד חכמות חיצוניות שנכתבו על ידי הרחוקים מתורה, אך למדו בעצמם ספרים שנכתבו על ידי אנשים יראי שמים: "הרא"ש, שהחרים את לומדי הפילוסופיה בזמנו, ביקש לכתוב לו ספר באסטרונומיה, ואחד מתלמידיו, רבי יצחק הישראלי, חיבר לבקשתו את הספר 'יסוד עולם', העוסק בנושא זה".

אין שאלה

ברור כי גולת הכותרת במפעלו החינוכי של הרב מאזוז היא הנחלת שיטת העיון התוניסאי בלימוד הגמרא - בישיבת כסא רחמים על שלל סניפיה ומחוצה לה. על השיטה הזו כתב הרב מאמרים רבים, שהתפרסמו במשך השנים בכמה במות, וכונסו לפני מספר שנים בספרו "דרכי העיון".

בספר זה מוביל הרב מאזוז את הלומד שלב אחר שלב בדרך ללימוד העיון, הלא הוא: "ביקוש פשט ההלכה והוגן הסוגיות עם הסכמת השכל הישר" כלשון הרמב"ן. במילים אחרות: שאיפה להבנה עצמית, לחדור לכוונה המקורית של הדברים מבלי לקשט אותם בפלפולי סרק, ומבלי לאבד את האינטואיציה וההיגיון האישיים. הרב מוכיח כי כך למדו כל גדולי הדורות מכל העדות: "ודעו נאמנה כי השיטה הנקראת כיום 'שיטה ספרדית' היא הייתה לנחלה אצל רבותינו הראשונים וגדולי האחרונים, אשכנזים וספרדים, אשרי

תנ"ך, דקדוק ופיוט

הרב מאזוז מקפיד מאוד על ההברה הספרדית המדויקת של אותיות השפה העברית, בעיקר בתפילה ובלימוד התורה, ומנסה להנחיל ולשמר אותה בשיעוריו ובספריו. הרב עוסק רבות בדקדוק, וכחלק מעיסוקו זה חידש מספר כללים. אלפי שאלות מופנות אליו מכל העולם בענייני לשון, בתנ"ך, באסטרונומיה ועוד, נושאים שלרוב חכמי דורנו אין יד ורגל בהם.

מבטא התנועות: חריזה של קמץ ופתח בפיוטי הקדמונים – גם האשכנזים – מעידה שהקמץ אינו נקרא כהגייה האשכנזית והתימנית כ-ו. למשל: "שמע קול תחנוני, שועתי תעל למעוני, כי שומע אל אביונים א-דני" (ר"ש ממגנצא, סליחות לצום גדליה), וכן בפיוט הנפוץ: "צור משלו אכלנו ברכו אמוני, שבענו והותרנו כדבר א-דני". אמנם צריך להיות הברל דק בין הקמץ לפתח, שהגיית הקמץ היא יותר מעין ממוצע בין הפתח לחולם.

לדברי הרב, בזמנו גם האשכנזים ביטאו את הקמץ כפתח כמו הספרדים: "זה מוכח ברש"י בשבעה מקומות בתנ"ך. מקום ראשון, רש"י במסכת ברכות (מז, א ד"ה חטופה) כותב שהאל"ף של המילה 'אמן' בפתח. מה פתאום?! הרי האל"ף קמץ! אלא, היעב"ץ בעצמו שם הרגיש בו, וכתב פרש"י היה קורא את הקמץ כמו פתח כמנהג הספרדים... פעם תפס אותי אשכנזי אחד בבני ברק ואמר לי: 'אתה רוצה לומר שרש"י ספרדי?' אמרתי לו: 'חס וחלילה, רש"י שלכם, אני לא גונב אותו... אבל פעם גם האשכנזים קראו את הקמץ כמו הספרדים, רק שכחו את זה מאוחר יותר...'".

על לימוד תנ"ך: "בישיבות לומדים רק גמרא ופוסקים... זה לא בסדר, צריך ללמוד חומש ורש"י, כמו בן חמש למקרא... סומכים על רבנו תם שכתב שהיום יוצאים ידי חובה בתלמוד בבלי שהוא בלול מהכל, אבל ברור שצריך ללמוד את הפוסקים. רבנו תם בעצמו היה בקי בתנ"ך. יש לו ספר הכרעות מנחם ודונש, שניהם היו מדקדקים גדולים וכתבו ספרים על שרשי לשון הקודש ורבנו תם הכריע ביניהם על ידי ראיות מפוסקים. גם כתב שיר ארוך על כללי הטעמים... הרא"ש ראה שחכמי ספרד בקיאים בתנ"ך, הראה להם את כוחו". עוד מוסיף הרב: "קריאת 'חוק לישראל' עדיפה על לימוד דף יומי".

הגיית מילות התפילה: "כבר נהגו שלא להקפיד על מלעיל ומלרע בפיוטים, רק כשמשנתה המשמעות (כגון 'ואשמתי וארכתי וכו') בפיוט 'לך א-ל' – שבמלרע המשמעות היא שימשך לעבור עבירות, במקום על העבר) אבל בפוסקים ובברכות יש להקפיד על מלעיל ומלרע". כך לעניין הגיית שם ה' שנהגה מלרע, כתב הרב כי בפיוטים ניתן לחרוג מעט מהכללים ולהגות את השם מלעיל.

הרב עם התלמידים בישיבת 'כסא רחמים' בתוניס

לדברי הרב, "שיטת העיון בחו"ל הייתה, שאחרי שנה ושנתיים מעת שמתחילים ללמוד גמרא, חייב כל תלמיד לעיין בסוגיא בעצמו (גם לא בחברותא!), ואין רשות לשאול את הרב אלא רק בפיוט המשפטיים או ביאור המילים בארמית בלבד. כך יתרגל כל תלמיד להיות 'מעייין' בזכות עצמו ולא להיות תלוי בחברותא שלו". מאפיין נוסף המייחד את שיטת הלימוד בישיבת כסא רחמים, הוא הכוונת התלמידים לחבר שו"תים הלכתיים, דבר השמור בדרך כלל רק לפוסקי הלכה ותיקים.

במענה למכתבו של סטודנט באוניברסיטה העברית, הכולל שאלות רבות על "החינוך הדתי בקרב יהודי תוניסיה בתקופה הצרפתית", הרב עונה באורך רוח על כל השאלות ואף כותב לו 'מערך שיעור' מפורט על המשנה הראשונה במסכת ביצה ובסופו אף שתי בדיחות שנועדו כדי 'להפיג את המתח ולרענן את הכוחות', כלשונו, ואף מוצא לכך רמז: "דברי חכמים בנחת נשמעים – ראשי תיבות בדחן".

בספר דרכי העיון, ניכרים חוש הביקורת החד וההבחנה הדקה בהם נתברך הרב. בכמה דוגמאות הוא מראה שהטעות היא מצודה הפרושה לפני כל אדם. בהקדמה לספר הוא מתייחס לכך בצורה פתוחה ומבהיר: "ישנם אברכים בדורנו הכועסים על השגות שאני כותב לפעמים על חכמי הדור וחושבים שכונתי להתייהר או לקנטר ח"ו. ואני נקי מזה. ומעולם לא למדתי בשום ספר על מנת להשיג עליו, רק על מנת ללמוד, ואם מצאתי דבר תמוה כתבתי למחבר, ואם המחבר נפגע מזה (כרוב חכמי דורנו) אני רושם בגיליון הספר למזכרת. רק באתי להראות טעויות אנוש שגם רבותינו הראשונים לא נמלטו מזה... אבל אין זה מוריד מערך המחברים כלל ח"ו".

הרב גם מודגש שאין ללומד לעצור בעד עצמו מלהביע את חידושו והערותיו, וזאת על פי הכלל הגדול שנתן רבנו הרמב"ם באגרותיו לחכמי מרסיליא: "לעולם אל ישליך אדם דעתו אחריו, כי העיניים הם לפניו ולא לאחור!".

"מהרב מאזוז - אל תזוז!"

עיון במכתביו של הרב שנחשפו לציבור מגלה קשרי ידידות חסרי תקדים בין הרב עובדיה יוסף זצ"ל לרב מאזוז. בין המכתבים ניתן למצוא התכתבויות אישיות, בהן הרב עובדיה שולח את ברכותיו ואיחוליו להחלמתו של הרב מאזוז, ומסיים בבקשה כי גם הרב מאזוז יתפלל בעדו. בין היתר נחשף מכתב בו מבקש הרב עובדיה מהרב מאזוז שישלח לו הערות על ספריו "כאשר היה באמנה איתו".

פעם התבטא הרב עובדיה באוזני הרב יצחק פרץ שליט"א, רבה של רעננה, על הרב מאזוז: "אם היה לאשכנזים תלמיד חכם כמוהו, היו נותנים תמורת משקלו זהב כדי שילמדם תורה". עוד היה רגיל לחרוז "מהרב מאזוז – אל תזוז!".

הידידות העמוקה בין הרב מאזוז לרב עובדיה נוצרה זמן קצר אחרי שעלה הרב מאזוז ארצה. "בעלותי ארצה בסיון התשל"א" מספר הרב, "אחר רציחת אבא מארי הי"ד ביד ערבים פלשתינאים ימ"ש, נשאר בידינו ספרו הגדול שו"ת איש מצליח באמצע עריכתו לדפוס, כי באמצע סימן ט"ו (חלק אורח חיים) נתבקש המחבר לגנוז מרומים, ואיננו כי לקח אותו

"בסביבות השעה 11 בערך עבר רבנו מהלכה לאגדה... ואנו

הרב אצל הרבי מלובביץ'

FOOTAGE OF THE REBBE HAS BEEN PROVIDED BY JEM - JEWISH EDUCATIONAL MEDIA INC

הרב מאוזו כותב על הרבי

והנה רק אני מתחיל לעיין, ובוקעת מלבי
שאגה נוראה: 'זו תורה וזה שכרה?!' וממשיך
ומבליג הלאה. ועוד פעם כל כמה דפים. כמעט

על כבודו כאשר התקיפו אותו בעיתונות החרדית-ליטאית בנושאים
שונים פוליטיים והלכתיים שלא תאמו את השקפת עולמם.

שוחה נגד הזרם

הרב מאוזו אינו רואה עצמו כפוף באופן טוטאלי לפסיקותיו של הרב עובדיה. פה ושם ישנם חילוקי דעות ביניהם בהלכה - למשל בעניין שיטת רבינו תם ב'שתי שקיעות', אמירת וידוי בין התקיעות, שבועה בכתובה, מחלוקות בנוסחאות התפילה, בתוקפם של המנהגים כשהם בניגוד לדעת מרן השולחן ערוך, ועוד. אבל כל אלה לא מנעו מהרב עובדיה לחבב את הרב מאוזו חיבה יתירה.

אולי ניתן לומר, כי לא רק שהמחלוקות הללו לא כיבו את האהבה, אלא אדרבה - הן שגרמו לה. גם הרב עובדיה עצמו לא נשא פנים לאיש בהלכה, ואף כשיצאו נגדו בכל תוקף בצעירותו - נשאר איתן בעמדתו. מסתבר כי הרב עובדיה העריך דווקא את אלו שיודעים לומר את דעתם ולברר בעצמם את ההלכה, כמובן - רק כאשר מדובר באנשים הראויים לכך.

הרב מאוזו אינו נרתע מחידושים הלכתיים שאינם מקובלים בציבור החרדי; דוגמה לכך היא פסיקתו ההלכתית להטיל פתיל תכלת, הצבוע מארגמן קהה קוצים, בציצית. בעבר נהג כך בשבתות, וכיום גם בימי חול.

דוגמה נוספת ניתן למצוא בסוף 'קונטרס מנהגי חתונה' שם כתב "בחור"ל נהגו להלביש טבעת זהב לחתן לכל ימי חייו, ואין פוצה פה ומצפצף". הרב מביא מקורות לכך מחכמים ורבנים מהדורות הקודמים שנראו בתמונה עונדים טבעת, והרב אף מעיד על עצמו שאביו זצ"ל עשה לו טבעת לחתונתו. אולם הוא מודע ל"בעייתיות" של הנהגה זו בעיני רבים בדורנו, ולכן מוסיף "ובארץ ישראל שהחרדים מקפידים על כך, יש לענוד הטבעת מליל פסח לליל פסח... אבל מעיקר הדין אין איסור לגבר לענוד טבעת בכל ימות השנה".

נשארנו עד 12:30 בערך. חזרתי הביתה אחר חצות, שאלה רעייתי: 'איפה היית עד עכשיו?' אמרתי לה: 'חבל שהרב לא דרש את הדרשה שלו בבית הקברות, כי אז היינו עדים לתחיית המתים!...'.

"מדרשה זו ואילך חיתה רוחי, ויכולתי להמשיך בעריכת 'איש מצליח', שהופיע בשעה טובה כעבור שנתיים (בשנת תשל"ד). וסימניך מה שאמרו בני מצרים ליוסף: 'ויאמרו החייתנו'. ואכן המלה 'החייתנו' בגימטריה 'איש מצליח'..."

משנת תשל"ב והלאה היה הרב מאוזו מוסר פעם בשבוע שיעור בספר בן איש חי בבית הכנסת רשב"י בתל אביב לפני שיעורו של הראשון לציון (מאז נוצר הכינוי 'הרב המקדים'). כשהיה מגיע הרב עובדיה למסור את שיעורו, היה פונה לרב מאוזו ומבקשו להמשיך מעט את השיעור ומטה אוזן לכל מילה.

לאחר שיעור שנשא הגר"ע יוסף בשיבת כסא רחמים בשנת תשנ"ז, נכנס ללשכתו של הרב מאוזו, נישקו ואמר לו: "רבי מאיר, אני אוהב אותך אהבה שאינה תלויה בדבר". הרב מאוזו אף נחלץ לגונן על הרב עובדיה ולמחות

פינים

"אתה המחבר של תפילה למה? אני חשבתי תלמיד חכם זקן בן שישים-שבעים, מתי חיברת את הספר הזה, בגלגול שעבר?"... הן בעוון רבים קמים עליו בכתב ובעל פה... כאילו מדובר בקטיל קני באגמא ח"ו. ולא ידעו שהוא גברא רבא, רב רבנן, שיגע וטרח בתורה במשך ארבעים שנה מה שלא יגע תלמיד ותיק במשך ארבע מאות שנה.

11.

על אדמו"ר הזקן: אין גבול להערצה שהעריצו חסידי חב"ד את ספר התניא. מנו את תיבותיו ואותיות, הפיצוהו והדפיסוהו ברחבי תבל, ביניהם גם באי ג'רובא, במיליוני עותקים. קראו לו "חומש של חב"ד", ואף דרשו ואמרו "תניא" אותיות "איתן", שהן סימן העתיד, שהוא ספר הספרי לעתיד לבוא ובו יזכו לקבל פני משיח... הערצה זו הביאה בסופו של דבר להתקשרות פנימית בין החסידים לרבותיהם, ובבחינת "ופרצת" הם מעבירים את מסורת הדורות למרחבים גדולים, ומוזכים את הרבים בכמה מצוות... איישר חיליהו לאורייתא.

12.

תנועת החסידות באה להחיות ולהלהיב את הרגש הפנימי והמוסר שביהדות. מה שעשו רבותינו ר' שלמה אבן גבירול ור' יהודה הלוי בשיריהם, המלאים צימאון והתלהבות לבורא עולם עד כלות הנפש - עשתה החסידות בריקודיה ובשתיית משקה "לחיים" שלה. אולם המטרה אחת היא: שמירת התורה והמצוות מכל משמר. יהדות חיה, ערנית ותוססת, היודעת לזקוף קומתה בכל מצב, ולצפות ולקוות באמונה שלמה ליום ישועה כי בוא יבוא.

מטופש, וכי הקב"ה יקח שבעה מיליון יהודים ויקבץ אותם לארץ ישראל על מנת להחזיר אותם לגלות? ! זו סכלות לחשוב ככה.

8.

על רבי כלפון משה הכהן: פטירתו חלה סמוך לפרשת ויגש, ושם נאמר "כמה ימי שני חיידך" - כמה ראשי תיבות כלפון משה הכהן. כשאתה רואה את הספרים שכתב, למעלה ממאה ספרים, וביניהם תשעה כרכים ענקיים של שו"ת שואל ונשאל, אתה אומר: בטח חכם זה חי כמו מתושלח, מתי הספיק לכתוב? הוא לא כתב בלילה, כי הרופא ציווה עליו בגיל עשרים: אל תקרא בלילה, אל תכתוב בלילה! אתם חושבים שבליילה הוא ישב בטל? חס ושלום, ישבו וקראו לפניו בלילה וגם הכתיב מכתבים.

9.

שם משפחתו של הגר"א מווילנה היה קְרָמֶר (חנווני באידיש), ורמז לדבר: "נעשית אותה קטורת רוקח מעשה רוקח" - ראשי תיבת קרמר - "ממולח טהור קודש" (שמות ל), כי הגר"א ז"ל היה חריף וממולח טהור וקדוש. ובא הרמז בשם משפחתו, ש כמו שהחנווני מוכר כל מיני מאכלים ובשמים כך היה הגר"א בקי בכל מקצועות התורה ובכל החכמות.

10.

על הרב משה לוי: נתתי לרב פויפיר ז"ל ספר 'מנוחת אהבה'. עיין בו כל הלילה. למחרת בא אלי, אמר לי: "מה אני אגיד לך? כתבתי ספר על הלכות שבת ארבע מאות דף, אני גונג את ספרי מפני הספר הזה..." הרב משאש ראה פעם את המנוח והשתומם. אמר:

5.

איך אומרת הגמרא (בבא קמא כ) "זה נהנה וזה אינו חסר - כופין על מדת סדום". פעם הרמב"ם השתמש בזה, כאשר תלמידו רבי יוסף אבן עקנין כתב לו: יש אנשים שלא מכבדים אותך ומדברים עליך בולזול, ענה לו: תן להם, הרי הם נהנים מזה ואני לא חסר כלום, "זה נהנה וזה אינו חסר", כי אני מצפצף עליהם, שהרי אני רופא של המלך ונגיד של היהודים במצרים ואני הרמב"ם וכתבתי ספרים וכו', אז שילכו לגיהנום ובאר שחת, מה לי ולהם?! רק כיוון שאתה תלמידי אתה יכול למחות על כבודי, אבל הכל דברים בטלים.

6.

אנשים מחביאים את דעת מבקרי המקרא ואומרים: "אסור להגיד". אבל זה לא נכון, כי מי שמחביא הוא מפחד להילחם, אבל חכמים (אבות ב) אמרו אחרת: "הוי שקוד ללמוד תורה, ודע" - על ידי התורה - "מה שתשיב לאפיקורוס". ומי שחושב שאין תשובות הוא טיפש, כי יש תשובות על כל השאלות. ולא רק שיש תשובות, אלא אדרבה שיתביישו להם, "יבושו ויסוגו אחור כל שונאי התורה" (על פי תהלים קכט).

7.

התקופה שלנו היא אחרי ברכת 'תקע בשופר' שאומרים בה "ושא נס... וקבצנו יחד", כי באו לכאן מכל העולם כולו. אבל לברכת 'השיבה' שאומרים בה "השיבה שופטנו כבראשונה ויועצנו כבתחילה" עוד לא הגענו, כי יש לנו שופטים שלא על פי התורה... אבל שאף אחד לא יחשוב שיגיע זמן שנחזור לגולה ח"ו, אין דבר כזה. ומי שחושב ככה הוא טיפש

1.

כל דיבור ברש"י יקר מפנינים. אנשים לא יודעים מה זה רש"י. אם חילונים היו טועמים את רש"י היו חוזרים בתשובה. אבל לא לימדו אותם.

2.

אחד כתב לי: "מרן" האמתי זה האישה והילדים, למה? כי בליל שבת בעל הבית אומר "סברי מרנן", כלומר האישה זו מרן והילדים זה מרן ואתה אפס...

3.

ביחס למלחמת המפרץ אמרתי: "בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו, אליך זעקו ונמלטו בך בטחו ולא בוש", כלומר במלחמה הם בטחו בך "ולא בוש", למה כתוב בלשון רבים? כי זה שני "בוש" (נשיאי ארה"ב), הראשון והשני, כלומר לא בטחו בהם אלא בך. ובאמת כל מה שהיה שם בא בדרך נס ולא בדרך הטבע בכלל. המלחמה הסתיימה ביום פורים בבוקר, שאז אומרים את המזמור "למנצח על איילת השחר מזמור לדוד" (תהלים כב).

4.

איך אומרים בשבע ברכות? "אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה גילה רינה דיצה וחדוה אהבה ואחוה שלום ורעות". המלים "אהבה ואחוה שלום רעות" ראשי תיבות אושר. פעם מישוהו הלך לרב מבריסק וביקש ממנו לברך את החתן שלו, אמר לו הרב באידיש: "אושר רב". שאל אותו: "זה הכל?" אמר לו: "זה הכל". כי אושר כולל בריאות וחיים וילדים ושמחה ועושר וכל טוב.

גם בענייני השקפה, הרב מאזוז אינו שוחה עם הזרם ומביע דעה ייחודית. כששאלנו אותו לדעתו בנוגע לשילוב תורה ועבודה, הרב משיב בצטוט מדברי המשנה במסכת אבות: "יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיע שניהם משכחת עוון". ומוסיף הערה מפתיעה: "תורה ועבודה עדיפה הרבה יותר מאשר שהאישה תעבוד מחרץ לבית".

לא קלות ולא חומרות

בהקדמתו לספר השאלות-ותשובות שלו "בית נאמן" מבאר הרב מהי האחריות הגדולה המוטלת על מי שמחבר ספר שו"ת, וכותב כי הוא "מיאיר הוראה" - אינו ממנהר להשיב ולחרוץ דין, ובזה הוא מנמק מדוע אין בסוף התשובות סיכום של העולה להלכה כפי שנהוג בספרי שו"ת אחרים. הרב לא ביקש הסכמות לספרו זה, כנהוג, על אף שעוסק בענייני הלכה, והוא מטעים

צילום: יע.

חלוקת תעודות לנבחנים

חזרתי הביתה אחר חצות, שאלה רעייתי: 'איפה היית עד עכשיו?' אמרתי לה: 'חבל שהרב לא דרש את הדרשה שלו בבית הקברות, כי אז היינו עדים לתחיית המתים!'... מדרשה זו ואילך חיתה רוחי

לברכה: "אני אפס, אתם יודעים שאני אפס, אני אוכיח לכם את זה...".
 כאשר הרב נשאל מדוע אינו מתעטר בלבוש מכובד כדרך ראשי הישיבות, חייך וענה תשובה המאפיינת אותו כל כך: "עברתי טלטולים על גבי טלטולים... אינני מוכן לטלטלה הנוספת הזו של הידור בלבוש... יאמין לי, קשה לי השינוי הזה מאוד... מה, אני לא מופיע טוב? הנה, לאבן עזרא היה מעיל העשוי כולו חורים וטלאים, ואפילו כתב עליו שיר: מעיל יש לי והוא כממות כברה / לחשה להנפה או שעורה / כאהל אפרשנו ליל באישון / וכוכבי רום ישימון בו מאורה... / ואלה מספר את כל נקביו / אשר דומים לשני המגרה / ותקנת חוט תפירת כל קרועיו / עלי שתי וערב - היא יתרה / ואם יפל זכוב עליו בחזקה / כמו פתי יהי נמלה מהרה / א-להי, החליפהו במעטה / תהלה לי ותיטיב התפירה!"
 את כל השיר המסובך הרב מצטט בעל פה ומדייק במלותיו.

אל תתן לי למות

לאחרונה קם הרב מה'שבעה' על פטירת בתו, גאולה ע"ה, שנפטרה בדמי ימיה בגיל ארבעים ושלוש. בהספדו בעת ההלוויה וכן בהספד השבעה סיפר הרב על הייסורים שעברו על בתו, ובתוך הדברים סיפר באורח נדיר מעט מזעיר מהצרות והתלאות שמצאוהו בעבר. "בחתונה של אחותי בליל ח' שבט תשל"ד, אשתי היתה בהריון בחודש הראשון, ולמחרת בבוקר הייתה סיבה שהוצרכתי ללכת לבית, והבית היה סגור כי מישוהו לקח את המפתח... ואני לא ישנתי כל הלילה... אז באו אנשים לעודד אותי, ונתנו לי 'עצה טובה' לעבור ממרפסת למרפסת. הלכתי וניסיתי את זה, וכל הניסיונות של הלילה התנפלה עלי, עד שנפלתי מקומה שלישית ולא יכולתי לנשום... פתאום בא אלי פסוק בחבקוק: 'הלא אתה מקדם ה' א-להי קדושי לא נמות'. אמנם לא

שאלנו את הרב מהי גישתו בפסיקת ההלכה, האם הוא מקל או מחמיר. הרב עונה: "בשעת הדחק נכנסים בעובי הקורה". הוי אומר: במקום צורך מנסים למצוא היתר. אבל, הוא מוסיף, "לכתחילה עושים מצוה מן המובחר, כמו בענייני עולם הזה שלוקחים הסוג הטוב ביותר" ולא מצמצמים בהוצאות. בהקדמה לשו"ת בית נאמן הרב מציין, שהדרך הכללית היא ממוצעת, ורומז זאת בפסוק "לקוח את ספר התורה" - לקו"ח ראשי תיבות 'לא קולות ולא חומרות'...

אתם יודעים שאני אפס

נוסף למעלותיו הנדירות של הרב מאזוז ביריעת התורה והפצתה, גם בענייני הכלל הוא איש אמת שלא חת מלהשמיע את דעותיו המקוריות. יחד עם זאת הוא צנוע וענוי, ומקבל כל אדם בסבר פנים יפות ומאירות.

בתחילת הקדמתו לשו"ת בית נאמן מתאר הרב את הצרות והתלאות שעברו עליו - "ייסורי גוף וממון, יתמות ואלמון, וניתוחים לאין מספר", ומסיים "לולי רחמיו יתברך אשר סעדוני, ובידו הגדולה חיוקני ואימצני, דחה דחוני לנפול וה' עזרני, ומי אנכי לבוא כיום להוציא ספר, ואנכי עפר ואפר". ובהמשך: "הכבוד והפרסומת והממון וכו' הכל הבל וריק". המילים מדברות בעד עצמן.

ו'נאה דורש נאה מקיים". כששומעים את שיעוריו, ובפרט כשמבתבוננים במראהו הצנוע - מגלים טפח מענונותו ופשטותו של הרב, הסולד מגינוני מלכות ותארי כבוד. בדבריו ניתן למצוא שלל ביטויי ענווה היוצאים מן הלב וניכר לכל כי הם נאמרים בהרגשה אמיתית שאין בו כלום, והוא באמת אינו מבין מה מצאו בו מיוחד... אברך אחד שניסה לברך על הרב בקול רם ברכת "שחלק מחכמתו" בתחילת שיעורו, נתקל בהתנגדות נחרצת ותקיפה מצד הרב: "תפסיק לברך! ברכה לבטלה!..." בהמשך נימק הרב את סירובו

הגדולה ביותר שנעשתה בדורנו.

לדעת הרב מאזוז, "אין ספק שהמדינה היא רצון אלוקים, ולאט לאט כל התועים יחזרו בתשובה שלימה". על השאלה אם תקופתנו היא 'אתחלתא דגאולה' הוא עונה שקשה להכריע בכך, ומעדיף לכנות אותה כ"הכנה לגאולה".

גם את התערבותו בפוליטיקה הסביר פעמים רבות בכך שראה צורך לשמור על ארץ ישראל בד בבד עם שמירת התורה והמצוות בארץ ישראל.

בדומה לגישה החרדית הקלאסית, הרב מאזוז מתנגד לגיוס בני הישיבות - "כבר פטר אותם בן גוריון בשעתו, שלא תשתכח תורה מישראל... בלי תורה אין קיום לעם ישראל", אך גם בנושא הזה הוא משמיע אמירה ייחודית. בהודעה שפרסמה לשכתו של הרב נאמר במפורש: "בחורים שאינם נמנים עם חובשי ספסלי בית המדרש חייבים ואף מצווה היא להתגייס לצבא, ומי שאינו עושה כן פוגע בעולם התורה ובבני הישיבות".

איך הרב רואה את חשיבות ההיכרות שבין בתי המדרש השונים (אשכנזים - ספרדים, ליטאים - חסידיים, חרדים - דתיים לאומיים). האם יש בכך חשיבות והאם יש לכך סיכוי?

הרב עונה באופטימיות כי "יש בכך חשיבות ויש סיכוי לטובה".

"אם היה לאשכנזים תלמיד חכם כמוהו, היו נותנים תמורת משקלו זהב". עם הרב עובדיה יוסף זצ"ל

הרב מציין דוגמה בת מאות שנים: "בימי הרשב"א היו שלוש כיתות בישראל: בעלי הלכה, בעלי קבלה ובעלי פילוסופיה, והסתדרו ביניהם עד גבול מסוים".

ללא חת וללא חטא

אם ניתן לסכם בשתי מילים את מהותו ודרכו של הרב מאיר מאזוז, יהיה זה במילים "איש האמת". הרב אינו חת מפני איש, והוא מביע את דעתו הנחרצת בכל עניין בקול רם וברור. המושג 'פוליטיקלי קורקט' אינו נכנס לד' אמותיו. לא בכדי חותם הרב כבר למעלה מחמישים שנה במילה נאמן - ראשי התיבות "נאום אנכי מאיר ניסים".

החתירה לאמת והשאיפה לדיוק מאפיינת את כל אורחותיו - בלימוד העיון, בהלכה, בדקדוק, בנוסחאות התפילה, בהנהגה ובהשקפה. פעמים רבות ניתן לשמוע בשיעוריו את הקריאה הנוקבת ללכת בדרך האמת ללא פשרות, והפסוק "תורת אמת היתה בפיהו" מתאר בבהירות את משנתו - הסלידה מכל דבר שיש בו ריח של זיוף, של גזומה ושל שקר. חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת, והוא מוטבע בכל דרכיו. ■

יכולתי לדבר אבל המילים האלה 'לא נמות' צצו לי בראשי כמו מפץ, כלומר אל תיתן לי למות... בתוך כמה דקות הגיע אמבולנס ונתנו לי חמצן... בעקבות אותה נפילה התאשפז הרב במשך תקופה ארוכה ב'בית לוינשטיין', וגם שם לא שקט על שמריו ועסק בתורה, ואף ערך את פירושו לפיוט 'מי כמוך' של רבי יהודה הלוי.

הרב שלמה עמאר, רבה של ירושלים, עומד בקשרי ידידות עם הרב מאזוז כבר עשרות שנים. בימי האבלות על בתו של הרב מאזוז, התבטא הרב עמאר על גדולתו במילים הבאות: "יש לנו באמת צער גדול, מרן ראש הישיבה שיחיה הוא גאון אמיתי. לא רואים גדולה כזאת בכל מקצועות התורה, חכם ושלם דיון ומצוין וראש ישיבה נפלא. אני מכיר אותו למעלה מארבעים שנה מקרוב ממש כאחים, ואני רואה כמה צערים וכמה ייסורים עוברים עליו. רק אני מודה לה' שלמרות כל הייסורים האלה הוא עדיין משקיע עצמו בתלמודו בעיון ובשקידה... אנחנו צריכים להתפלל על זה... ביושר שלו הוא אומר את האמת שבלבו בעדינות נפש".

לעולם לא אשכח

קרבנו של הרב לחב"ד החלה עוד בצעירותו, בחו"ל. בהדרכת אביו, בהיותו בן שבע עשרה שנה, החל ללמד כר"מ בישיבת 'תומכי-תמימים' של חב"ד בתוניס, והמשיך בעבודתו במשך כתשע שנים. מאותה תקופה והלאה היה קשור אל השליח בתוניס הרב ניסן פינסון, שייסד את הישיבה בה בשליחותו של הרבי מלובביץ'. בנו של הרב פינסון, הרב יוסף יצחק, כיום שליח הרבי בצרפת, למד בנערותו אצל הרב מאזוז בתוניס, שאמר עליו כי "הוא יודע לבטא חיות ועיין יותר טוב מהרבה ספרדים". בשנת תשנ"ב נפגש הרב מאזוז עם הרבי ועד היום מתייחס הרב באהדה למפעלי חב"ד ברחבי העולם, ואף חסידי חב"ד רוחשים לו כבוד מיוחד.

באחד ממאמריו כתב: "האדמו"ר מליובאוויטש... הוא הגבר הוקם על, שהקים עולה של היהדות, וזכה לפרסום עצום שאין לו אח ורע בדורנו. כדוגמת רבי חייא שאמר עליו רבנו הקדוש 'כמה גדולים מעשי חייא' שעשה לתורה שלא תשתכח מישראל, כן זכה האדמו"ר לייסד מרכזים גדולים לתורה ברחבי תבל, על ידי פעילותם הענפה של חסידיו המפוזרים בעולם כולו. לעולם לא אשכח את לילות י"ט כסלו היפים והנעלים, או את יו"ד שבט וי"ב תמוז, במסיבה חסידית עם הרב ניסן פינסון בתוניס. איך בהתרוממות הרוח שרים יחד המונים ותלמידי חכמים 'ברוך אלקינו שבראנו לכבודו' בדבקות רבה, כשחוזרים ומדגישים חזרו ושנן את המילים 'והבדילנו מן התועים'".

ימין ה' רוממה

השקפתו של הרב מאזוז בעניינים מדיניים היא ימנית בתכלית. עובדה זו ידועה לכל משיחותיו הרבות בעל פה ומתורתו שבכתב. לדעתו, מי שגר בהתנחלות מקיים מצווה, ותושבי יהודה ושומרון מגנים בגופם על תושבי ארץ ישראל ('מקור נאמן' ח"א, סימן תתקכו). בחודש מנחם אב תשנ"ה יצא הרב מאזוז בקריאה הלכתית, שאסור ליהודי לתת יד בפניו ישובים בארץ הקודש. בין הדברים כתב: "במקום שיש חילול השם ונשפך דם ישראל בעוונותינו הרבים, אין חולקים כבוד לשום נברא שבעולם".

הרב השתתף כמה פעמים בכנסים של רבני עמותת "פיקוח נפש" נגד הנסיגות והוויתורים. בכינוס שנערך בחודש חשוון תשנ"ט בבית מדרשו של האדמו"ר מסדיגורה, קרא לרבנים "לא להרכין ראש, ולהמשיך להשמיע את דעת התורה בגאווה כי מסירת שטחי ארץ ישראל מביאה סכנה על עם ישראל... אי אפשר לחתום חוזה והסכם עם חיות טרף".

ברוח זו הרב מאזוז השתתף בהפגנות נגד ההתנתקות, ואף קשר סרט תום על רכבו. לאחר ההתנתקות כתב, שמהלך זה היה השגיאה

ניחוח של פעם

מכתבי רבי יוסף יצחק שניאורסון

הזיכרונות הטובים

ציור הפנים הקדושות

בישיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש היה אחד המשפיעים הרב החסיד ר' מיכאל ג"ע. זקני תלמידי התמימים שיחיו וזכרים מי היה ר' מיכאל.

בהיות המשפיע המפורסם ר' מיכאל בלינער אברך, חלה אצלו קשות - לא עלינו - אחד מילדיו. הרופאים התייאשו מחייו ואמרו שאין

להם מה לעשות.

ר' מיכאל הלך אל חברת החסידים וסיפר על מצבו המר. החסידים חיקו אותו שלא יפול ברוחו, השם יתברך בוודאי ירחם, אלא שעליו ללכת מיד לליובאוויטש.

ר' מיכאל פרץ בככי מר, הוא מאוד היה רוצה ללכת אל הרבי, אך הרופאים הרי אומרים שמדובר בשעות רחמנא ליצלן, ולשם מה ילך?!

אחד מזקני החסידים התרעם עליו קשות, באמרו: "הגמרא אומרת 'אל ימנע אדם עצמו מן הרחמים', ובוודאי יפעלו מליצי היושר אצל השם יתברך לחכות בהחלטה עד שהוא יבוא אל הרבי".

אחד מאברכי החסידים, בעל מלאכה, חיטט, וחברו של ר' מיכאל, הצטרף להליכתו של ר' מיכאל לליובאוויטש. בדרך הזדמן להם כמה פעמים נסיעות זולות, כך שלא הצטרפו ללכת כל הדרך רגלי.

בכואם לליובאוויטש הצליח לו לר' מיכאל להתקבל מיד ב"יחידות".

"כשנכנסתי אל הרבי" - סיפר ר' מיכאל - "ומסרתי את פדיון הנפש עבור הילד, עבר בי בשעת מעשה הרעיון - מי יודע מה נעשה עם הילד, הרופאים הרי אמרו שזו שאלה של שעות - ופרצתי בככי מר".

הרבי קרא את הפתק ואמר לו: "אל תבכה, חשוב טוב ויהיה טוב, אל נא תזעק, עוד תהיה כבר המצוה של הנכדים".

"בכל שעה קשה" - אומר ר' מיכאל - (בביתו סבלו מצער גדול בנים) "הייתי מצייר לעצמי את פניו הקדושות של הרבי, ומלות היחידות האמורות - ונהיה טוב לי על הלב".

הציור - מחשובי

כוחות וחושי הנפש

זהו בגשמיות, ובמיוחד ברוחניות מהווים כל הזיכרונות הטובים, עמוד האור ועמוד האש, המאירים את המוח ומחממים את הלב.

בכל דור ודור הייתה התוועדות החסידים אחד מעמודי התווך בבניין החינוך והדרכת החסידים.

חוש הציור הוא אחד מהחשובים שבכוחות וחושי הנפש, המביאים לעניינים גדולים, הן בענייני של השכלה והן בענייני של עבודה, והוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים הוקירו מאוד את בעלי חוש הציור.

(על-פי ליקוטי דיבורים (המתורגם) כרך א-ב ע' 227-8)

ב"ה

לכבוד חג הספרים ה' טבת

מהדורה מיוחדת ומסובסדת

"הרמב"ם השלם" הלכות שבת

באדיבות הרה"ח הנגיד ר' שלום בער שי' דריזין

מיום י"ט כסלו - עד י"ד שבט

מבצע 60% הנחה!!!

ניתן להזמין דרך האתר
HarambamHashalem.co.il
 או דרך סריקת הבר קוד

הספרים יגיעו עד הבית תוך 2-3 שבועות ממועד ההזמנה והתשלום

ב"ה

תרדמה של שטות

חסידים ותלמידי התמימים שהיו בליובאוויטש בשעת התוועדות או ב"יחידות", אוצרים בקרבם אוצרות בלתי מוגבלים. כל התוועדות, כל "יחידות", היא אוצר של כל מיני טוב גשמי ורוחני.

כל מי שרק ניחן בחוש וברגש ומצייר במוחו את המחזה איך שהוא היה ב"יחידות", עובר במחשבתו במפורט על מה שסיפר ושאל אז, נזכר על התשובה ועל נוסח הברכה שקיבל - מעורר אותו מחזה זה מהתרדמה של שטות, ומתמלא בחיות מחודשת.

אין מילים להביע בהן כמה ניחומים ותקוות משרה זיכרון כזה. זיכרון כזה מקל את החיים הגשמיים, מכניס אור בחיי החולין ומביא לאומץ לב בעבודה החיה העתידה בחיים.

ב"ה

לכבוד חג הספרים ה' טבת

ספרי הרב שלום דובער הלוי וולפא,
במבצע 50% הנחה
מיום י"ט כסלו - עד י"ד שבט

יחוס למדינת ישראל, ע"פ מכתבי הרבי 50 25 ₪	שיטתו של הרבי בענין המצב בארץ הקודש 50 25 ₪	קורות חייו של הרבי ר' עזריאל זעליג סלונים ז"ל 50 25 ₪	בענין שלימות ארץ ישראל 50 25 ₪
תשובות לרוב יחזקאל סופר על ספרו 40 20 ₪	ביאורים בדבנים בהלכות מלכות דוד משיח 50 25 ₪	המקורות לפס"ד שור"י הוא מלך המשח 50 25 ₪	תשובות לעשרות שאלות אודות אמונת תיב"ד 50 25 ₪
הקשרים שבין גדולי ישראל עם הרבי א-ג-ד (בי חסד) 120 120 ₪	תשובות לשאלות בענין מנהג תיב"ד 50 25 ₪	פאה נברית לשיטת הרבי יחזקאל 40 20 ₪	הפאה הנברית מהרד"ק 40 20 ₪
משגים ביהדות 50 25 ₪	עינים בסוגיא בבמה מקומות בשיט 30 15 ₪	עינים בסוגיא בבמה מקומות בשיט 30 15 ₪	עינים בסוגיא בבמה מקומות בשיט 30 15 ₪

רשימת הספרים שאולו:
 ידבר שלום ביני | פרדס שלום ביני | אוצר יחידושים בשיט למהרד"ק | מן המתורגם בפיך

ניתן להזמין דרך האתר
HarambamHashalem.co.il
 או דרך סריקת הבר קוד

הספרים יגיעו עד הבית תוך 2-3 שבועות ממועד ההזמנה והתשלום

ברחוב ויצמן 38 נבר עובדים את השם

1,200 קוראי 'קרוב אליך' מקבלים כל שבוע
10 עלונים עד הבית ומחלקים לחברים

מעוניינים גם אתם? הזדרזו להרשם!

בהשתתפות של 18 ש"ח לחודש בלבד!

**קבלו חודש ראשון במתנה
ללא עלות וללא התחייבות!**

שלחו הודעה ל 052-4061065 או מייל ל Info@qarov.org

פאנל נשי על
**עבודת ה'
 בשמחה**
 חלק ראשון מתוך שניים
שמחת חיים

הדסה סאסי

בשבה של אכסניה

הפאנל התקיים לראשונה כחלק מאירועי 'צמאה' סביב י"ט כסלו. מאות משתתפות הגיעו אליו, רבות מתוכן הן סטודנטיות בתוכנית הלימוד "לב לדעת" שהוקמה לפני כשלוש שנים כתוכנית מלגות לסטודנטיות, שלומדות את התניא ואודות מועדי השנה לאור החסידות.

חיה ולס מנהלת ארגון 'מעיינותיך', היא האחראית לפאנל המיוחד הזה. "בחרנו להעשיר את המפגש עם נשים שונות בכדי שכל אחת תביא את השקפת העולם המיוחדת שלה, את האמירה האישית שלה והחיבור לשמחה הנשית בחייה. רצינו לפנות בפאנל הזה דווקא לנשים דתיות וחרדיות שגדלו לתוך עולם המצוות ומחפשות אחר האור והחיות בעבודת ה'", היא אומרת. אירועי י"ט כסלו הם רק קצה הקרחון, הנקודה השנתית שמגבשת את הכל. למעשה, ארגון מעיינותיך מנסה לתת כל השנה מסגרת קבועה לנשים ולבנות שרוצות להתעמק בלימוד, בהתאמה לאורח החיים שהן ראו לנכון עבורן.

משתתפות הפאנל אכן היו מגוונות: על ההנחיה ניצחה אלומה לב, מנחת שיטת ימימה וכותבת חסידות שהוציאה לאחורונה לאור את ספרה הראשון 'במלוא הדופק'. את הפאנל היא פותחת כ"הזמנה לקבל דברים חדשים, לתת ללב להתכווץ ולשמחה לעטוף גם אותנו, מפני שלכולנו מגיעה שמחה"; הרבנית רבקה לפידות, בתו של המשפיע הרב חיים שלום דייטש, מלמדת ומרצה בחסידות

ובתניא, ששבה לאחורונה מארגנטינה לאחר שהייתה שותפה שם לפעילות חב"ד במשך עשרים שנה. בהמשך הפאנל היא אף תשתף את המשתתפות בעובדה שהיא גם דור שמיני לאדמו"ר הזקן; הרבנית ימימה מזרחי, מרצה אהובה ששמה דגש על לימוד נשי, קוראת ולומדת חסידות, שהגדירה את עצמה כ"חסידה חדשה" שכן בבית אביה הייתה ע"ה לא למדו כלל חסידות; ואחרונת המשתתפות, הזמרת והנגנית המוכשרת, אודהליה ברלין, שהתנצלה מיד עם פתיחת המושב על שהיא רגילה לשיר ולא לדבר וחתמה בחיך שהיא "מקווה לשרוד את הערב".

שמחה היא עבודה

אלומה: המילה 'שמחה' מופיעה הרבה בהקשר לישועה - 'עלץ לבי, כי שמחתי בישועתך', 'ושמח נפשנו בישועתך', 'פיתחת שקי ותאזרני שמחה'. אולי השמחה בכלל לא תלויה בנו אלא נפתחת עלינו מלמעלה רק כשאנחנו נושעות?

הרבנית ימימה: אנשים נוטים לחשוב שיש כאלו שנולדו שמחים, אבל הרמב"ם בהלכות לולב אומר "השמחה שישמח האדם בעשיית המצווה - עבודה גדולה היא" מפני שאין מישהי שאצלה שמחה היא לא עבודה, שמחה היא תמיד עבודה. השמחה שלנו תלויה בנו ובשמים, אנחנו מתקרבים זה לזה באופן הדדי - כשאנו עושות צעד קטן בשמחה, בשמים עושים לכיווננו צעד קטן בשמחה. ועוד מילה על ישועה: כשאת בחוסר ישע, אולי עדיין לא קיבלת את מה שבקשת, אבל קיבלת כתובת לפנות אליה, יש לך קשר וזו השמחה עצמה. הקשר עם הקדוש ברוך הוא גדול יותר מהישועה. אודהליה: הייתי מפרידה את השמחה מהישועה. שמחה לא צריכה

לפעמים קורה שאני מגיעה לשיעור בלי טיפת כוח ואני פשוט אומרת לעצמי בשיא הכוונה: "ימימה, זה כנראה השיעור האחרון שלך. תני את הכל, את הגראנד פינאלה, העיקר שישובו הביתה מדלגות ושמחות". וזה עובד בכל פעם מחדש

כמיהה להתפלל במקומות קדושים. כשגרנו בארגנטינה לא היה כותל, והילדים ידעו שבכל ביקור בארץ - דבר ראשון ואחרון, לפני שעוזבים, מבקרים בכותל.

בהקשר הזה מספרים בשם הבעל שם טוב הקדוש שהיה מקפיד להתפלל רק בבתי כנסת ובבתי מדרש שיש בהם עזרת נשים, מפני שהתפילה צריכה לעבור דרך הנשים, ואם אין עזרת נשים במקום לא בטוח שהתפילה תעלה למעלה ותקדע רקיעים. זו זכות מיוחדת שיש לנו, הנשים.

הרבנית ימימה: אפשר לענות תשובה של חכמניות אריסטוקרטיות: "משמח אותי כשיש לי הארה בלימוד, בתפילה, בדבקות". אבל כשאני מצליחה לנכס עוד משהו לעבודת ה', לומר שגם בעניין הזה והזה אני רואה קדושה, זה מה שמשמח אותי. ההכרה שהקדוש ברוך הוא נוכח, ממלא כל עלמין וסוכב עלמין.

לאישה יש אחריות סביבתית על השמחה

אלומה: אישה היא בעלת אחריות על הסובבים אותה, גם כשה מגיע לשמחה. כנשים משפיעות בפרט וכנשים בכלל, איך מביאים אחרים לידי שמחה?

אודהליה: מגניסיוני, הדבר הכי משמח שאני יכולה לעשות בשביל אחרים הוא פשוט להיות אני. בעבר, כשהייתי מגיעה להופעה הרגשתי שאני באה בעמדה של השפעה, אז היו לי ציפיות שתהיה בהופעה קדושה והקהל ירגיש התעלות, ובכל פעם מחדש זה גרם לי תסכול כי בפועל זה לא עמד בציפיות. היום, כשאני נכנסת להופעה אני פשוט באה כמו שאני, והנשים מביאות את עצמן כמו שהן, יש משהו משמח בעצם המפגש והדיבור, בלקחת רגע ולהיות נוכחת בו ולהשתחרר. אפילו אם הן הגיעו להופעה בדיכאון, או אם אני הגעתי אליה על הפנים, זה לא ישנה מפני שמחה זו מעין הרפיה - להיות היכן שאני ולקבל את עצמי. כדי לשמוח ולרקוד, את לא צריכה שהכל יהיה לך ורוד בחיים. אפשר לרקוד כשאת מאושרת וגם כשיש לך המון כאבים. רק צריך להבין שבמרחב האפשרי, בין אם זו הופעה ובין אם זו את עם עצמך בעבודת ה', את אף פעם לא יודעת היכן תנחתי ברגע הבא, אז תחפשי את החוט האפשרי לשמחה עכשיו. ככה גם אם יש לך אלף צרות, ברגע הזה תוכלי ליהנות ולשמוח.

הרבנית ימימה: עצבות זו בחירה, לכן קשה להשפיע על מי שבחר בעצור, אבל שמחה היא מדבקת - כשאת עצמך בשמחה, גם אחרים סביבך יהיו שמחים. תידבקי ותדיבקי. זה לא אומר שזה פשוט, אני עובדת בפרך על השיעורים שלי בכדי שישמחו נשים, מתפללת ומתחננת לפני הקדוש ברוך הוא שהם לא ישובו ריקים. אפילו כשאני מתלבשת לשיעור,

להיות קשורה למה שיש או אין לך מפני שדרך העולם שתמיד יש לך, ותמיד אין לך. כשהייתי צעירה מאוד קרה לי מקרה ששינה לי את ההסתכלות על הנושא הזה. הסעתי חברה של אחותי שחגגה יום הולדת עשרים ותשע, וכל הדרך היא בכתה על היותה רווקה. הייתי אז צעירה מאוד ולא ידעתי מה החיים יזמנו לי, אבל היה ברור לי באותה הסיטואציה שאני אבחר בדרך אחרת, מפני שהיה לאותה בחורה כל כך הרבה טוב וכל מה שהיא ראתה לנגד עיניה היה את מה שחסר לה. באותו היום, בתת המודע שלי החלטתי שאני עושה "ובחרת בחיים".

בניגוד למה שהרגילו אותנו לחשוב, בעיניי שמחה היא לא שכל היום כיף לי, אלא היא מקושרת לאהבת החיים, וצריך לאהוב אותם גם כשהם קשים. מצאתי שאם לפני הכל אני מודה על מה שיש לי, זה ממלא בהערכה, בהרחבת הלב ובשמחה כלפי הקיים, וזה לא סותר אף כמיהה או רצון, או את העובדה שכמו לכולם, גם לי יש ימים קשים. אחד הפסוקים שמלווים אותי מתהילים הוא הפסוק "רחוק מישועתי דברי שאגתי", הרבה פעמים אנחנו שואגים במקום אחד, שאנחנו רוצים את הישועה הספציפית שכרגע רחוקה מאיתנו. אם נשהה את השמחה עד לרגע שהיא תגיע, זה עלול להרחיק אותי מהשמחה הפשוטה שאני אפגוש בדרך.

הרבנית רבקה: תורת החסידות מלמדת שצריך להסתכל על דברים באופן הפוך: לא לחכות לישועה כדי לשמוח אלא להפך, כשאני אהיה שמחה - אז אזכה לישועה ה'.

האדמו"ר הזקן סיפר על עצמו שבחקירתו האחרונה בכלא שאלו אותו שאלות קנטרניות שונות במטרה להעליל עליו עלילות. בין השאר שאלו אותו על התניא, הספר שכתב. השאלה האחרונה ששאלו אותו החוקרים הייתה אודות ציטוט מהתניא לפיו הגויים הם משורש הקליפות הטמאות ורק יהודים הם משורש אלוהי. בעוד שעל כל השאלות האדמו"ר הזקן ענה בהרחבה, לשאלה הזו הוא לא ענה, אלא שתק וחיך לחוקריו שהבינו שכנראה עדיף שהם לא ישמעו את התשובה, ומיד לאחר אותה החקירה הוחלט לשחרר את האדמו"ר הזקן ממאסרו. בדיעבד, האדמו"ר הזקן זקף לזכות אותו חיך שהביע את שמחתו על היותו יהודי את השחרור שלו, מפני ש"כי בשמחה - תצאון", מתוך שמחה אפשר לצאת מכל הקשיים.

נוכחות ה' בחייך היא משמחת

אלומה: בפרק לג בתניא כתוב כך: "עוד זאת תהיה שמחת הנפש האמיתית, ובפרט כשרואה בנפשו בעתים מזומנים שצריך לזכרה להאירה בשמחת לבב - אזי יעמיק מחשבתו... איך הוא ממלא כל עלמין עליונים ותחתונים... והנה כשיעמיק בזה הרבה, ישמח לבו ותגל נפשו... באמונה זו כי רבה היא, כי היא קרבת אלוקים ממש".

איזו חוויה או הרגשה בעבודת ה' ממלאת אותך שמחה?

הרבנית רבקה: עבודת התפילה מאוד משמחת אותי וממלאת אותי שלווה ורוגע, במיוחד אם מזדמן לי להגיע לכותל או לקברי צדיקים. בילדותי בירושלים היו הרבה פחות אפשרויות לצאת אליהן, אז היינו יוצאות לכותל. אמא תמיד אמרה בצחוק שכותל יש גם בבית, אבל עבורי תמיד הייתה

בניגוד למה שהרגילו אותנו לחשוב, בעיניי שמחה היא לא שכל היום כיף לי, אלא היא מקושרת לאהבת החיים, וצריך לאהוב אותם גם כשהם קשים

הייתי פעם בהתוועדות חסידית בבית של אתי אנקרי, והזמנתי לשם מישהי שבתה נפצעה קשה מאוד בפיגוע. בשלב מסוים בהתוועדות, הנשים התחילו לרקוד בהתלהבות. גם אותה האמא רקדה עם כלה לא דתית שלא הכרתי

את אותה אמא מהיכן היא מכירה את הכלה, והיא השיבה שהן לא הכירו קודם. באותו הרגע כשראיתי אותן רוקדות יחד – ראיתי גאולה, כי ללמוד לעבוד עם התהומות זו גאולה בעיניי, ואותה האמא הצליחה לרקוד, לשמוח ולהתחבר על אף הקשיים שאיתם היא הגיעה. גאולה, כמו שמחה, היא לא דבר שקורה ב"בוס", בבת אחת, אלו רגעים קטנים שבהם את מצליחה להיות עם הצער, אבל להביא את עצמך למקום אחר. כל מה שנוותר לי הוא לשאת תפילה שהזמן שעובר בין הרגעים האלו שבהם יש אוויר לנשימה יתקצר ונזכה לראות יותר גאולות ושמחות.

הרבנית רבקה: השמחה היא בעצם תכונה טבעית אצל כל אדם שהרי ילדים בטבעם שמחים, אבל ככל שמתבגרים עושים יותר חשבונות שמפריעים לשמחת החיים. לכן, העבודה היא לא ליצור מציאות חדשה של שמחה אלא לרומם את המציאות הקיימת. האדמו"ר הזקן מדריך אותנו בספר התניא להסיח את הדעת מדאגות עד כמה שאפשר. לא להתעלם ממה שמדאיג, מטריד או מעצב אותנו, אלא פשוט לתחום את הזמן שאנחנו מתעסקים בזה – לקבוע זמן ומקום, כפשוטו, שבו אני יושבת מצטערת, דואגת, מתלבטת ועושה את כל מה שצריך, בדגש שזה רק במקום ובזמן מסוים. באופן כזה זה לא מלווה ומדאיג אותי כל הזמן.

מספרים שפעם ניגש אדם אחד לרב חסידי נערץ שהיה בעל הדרת פנים מרשימה וזקן ארוך, ושאל אותו: "תגיד לי רבי, בשעה שאתה ישן, איך אתה מסתדר עם הזקן? הוא נמצא מעל השמיכה או מתחתיה?" אותו הרב חשב ארוכות והשיב שאינו יודע. "נו באמת, רבי, הזקן הזה מלווה אותך למעלה מארבעים שנה ואין לך מושג איך אתה ישן איתו?" שאל שוב האדם. הרב התנצל שהוא באמת לא יודע מפני שזה אף פעם לא הטריד אותו. כעבור זמן העיד הרב שפתאום, הזקן שהעניק לו הדרת פנים הפך להיות הדבר שבגללו נודדת שנתו בלילה. במשך שבועיים לאחר אותה שיחה, בכל לילה הוא רק מחפש תנוחה נוחה לזקן... החסידות לא דורשת מאיתנו להיות מרחפים אלא למצוא זמן לכל דבר, לתת מינון נכון – מתי אנחנו דואגים ומצטערים ומתי אנחנו שמחים על השאר.

הרבנית ימימה: להיות אישה בראשיתית זה לקום חדשה בכל בוקר למצב ישן, כשכלום לא השתנה. זו תחושה חשובה מאוד. מפני שכשאת קמה בכל בוקר לאותה מציאות, העבודה שלך יכולה להפוך לחסרת חשק, משומשת, חשוכה, מפני שאת כל הזמן מחכה למשהו שיקרה. לרבי נחמן מברסלב יש תורה נפלאה שאומרת "אזמרה לאלוקי בעודי". "בעודי" זה בדיוק ההפך מהמילה "עוד". כי את חושבת שכשתהיה לך עוד פרנסה, עוד אהבו, עוד ילדים, את תהיי שמחה, אבל החכמה היא לומר דווקא כשאת בעודך, כשלא קרה לך עוד שום דבר חדש – ועודי קמה בבוקר, ועודי מתלבשת, ועודי מאמינה. אישה שלא קרה לה שום נס, וככה ממשיכה לקום בכל בוקר חדשה, היא עצמה הנס, כי איך עודך מזמרת, איך עודך בחיים?

המשך בשבוע הבא

אני מנסה לגונן בכדי לשמח את התלמידות שלי. לפעמים קורה שאני מגיעה לשיעור בלי טיפת כוח ואני פשוט אומרת לעצמי בשיא הכוונה: "ימימה, זה כנראה השיעור האחרון שלך. תני את הכל, את הגראנד פינאלה, העיקר שישוכו הביתה מרגלית ושמחות". וזה עובד בכל פעם מחדש, מפני שכשאני אראה אותן שמחות, זה הרגע שמשמח אותי.

הרבנית רבקה: אמרנו קודם שמחה היא עבודה לכל דבר – "עבדו את ה' בשמחה", "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה". כלומר, גם אם נולדנו שמחים, אף אחד לא נותר שמח לאורך חייו. למעשה כולנו עדיין בגלות, ועל אף שיש רגעים קטנים של גאולה ושמחה, לכל אחד קשה מהסיבות שלו. כדי לגלות שמחה – צריך לעמול ולהשקיע כל היום בלהיות שמח, בין אם זה על השמחה שלך ובין אם על שמחתם של אחרים. בהקשר הזה יש עניין שנקרא לעטות עלי "מסכה של שמחה" שהיא כלפי עצמי וגם כלפי הסביבה שלי.

במכתב שכתב הצמח צדק לחסיד שהתלונן שקשה לו לשמוח, הוא הסביר שיש שלושה לבושים לנפש שבאים לידי ביטוי אצל האדם – המחשבה, הדיבור והמעשה, כך שכדי לשמוח עליו לעשות פעולות חיצוניות ולהשרות אווירת שמחה כדי שעם הזמן הדבר יפעל בו בפנימיות. לכן, גם אם קשה לך ואת לא מרגישה שמחה פנימית אמיתית, תשתמשי בכוחות הנפש שלך לטובת שמחה כלפי חוץ – ברמת המחשבה: להסיח את הדעת ממה שמטריד אותך; בדיבור: לדבר כאילו הכל טוב לי; במעשים: לעשות פעולות שישמחו אותך. ו"אחרי הפעולות נמשכים הלבבות": אם אנחנו משתדלות לחייך, להתבונן בטוב שסובב אותי בחיי, לשים מוזיקה, לדבר כאילו הכי טוב לי בעולם – סופה של "מסכת השמחה" הזו שתפעל בנו גם על הפנימיות שלנו, ובדרך גם תשרה אווירה טובה על הסביבה.

שמחת הפשטות

אלומה: כשאנחנו מדברים על "שמחה" יש חשיבה כזו שזה דבר ענק, אבל אותי דווקא מעניין לדעת איך אפשר לבוא לידי שמחה שהיא לא נדושה או שטחית אלא פשוטה ובראשיתית?

אודהליה: במצוות למשל, יש משהו שעצם העשייה שלהן ממלאת בהרגשה טובה וממקמת את הנפש בדגשים הנכונים. גם לבלות עם המשפחה שלי עושה לי שמחה. בקניית בגדים שעשיתי לאחרונה עם אבא שלי שמחתי, אפילו שהיא נמשכה שש שעות. שמחה היא לא כזו שבה כל הזמן "כיף לי" ואין רגעים קשים, זה כל הזמן משולב יחד. אפילו בתפילת הלל שאמורה להיות שמחה, נמצאים משפטים קשים – "כי חילצת נפשי ממוות", "מן המצר קראתי". שמחה פשוטה או בראשיתית, דורשת ממני לטפס טפח מעל המציאות. בגלל זה למשל, נאמר גם על יין שהוא משמח, כי הוא עושה את הפעולה הזו באופן מלאכותי, אבל אפשר להגיע לזה גם בטבעיות.

אני אתן דוגמה. הייתי פעם בהתוועדות חסידית בבית של אתי אנקרי, והזמנתי לשם מישהי שבתה נפצעה קשה מאוד בפיגוע. גם כשלב מסוים בהתוועדות, הנשים התחילו לרקוד בהתלהבות. גם אותה האמא רקדה עם כלה לא דתית שלא הכרתי, וכשראיתי אותן רוקדות יחד הופתעתי ושמחתי שהן מכירות. מאוחר יותר שאלתי

מספרים שפעם ניגש אדם אחד לרב חסידי נערץ שהיה בעל הדרת פנים מרשימה וזקן ארוך, ושאל אותו: "תגיד לי רבי, בשעה שאתה ישן, איך אתה מסתדר עם הזקן? הוא נמצא מעל השמיכה או מתחתיה?" אותו הרב חשב ארוכות

אילוסטרציה

גם באוטובוס של משה נבר עובדים את השם

1,200 קוראי 'קרוב אליך' מקבלים כל שבוע
10 עלונים עד הבית ומחלקים לחברים

מעוניינים גם אתם? הזדרזו להרשם!

בהשתתפות של 18 ש"ח לחודש בלבד!

**קבלו חודש ראשון במתנה
ללא עלות וללא התחייבות!**

שלחו הודעה ל 052-4061065 או מייל ל Info@qarov.org

מחוץ לקופסה

בשאלות הכלליות הנוגעות לכלל המין האנושי ומוסריותו, דיעותיו והגינותו, הנוגעות בארחות חייו הגשמיים והרוחניים. וכן הדבר נהוג גם כן במקרה פרטי... " (עין אי"ה שבת א', נ"ט)

כאשר אנחנו רוצים לחולל שינוי באורחות חיינו הרוחניים, כלשונו של הרב, עלינו ללמד את עצמנו לשאול שאלות שיפנו מקום בנפשות שלנו, ישחררו את דפוסי המחשבה ויפתחו אותנו לשערים נוספים שדרכם נוכל לרומם את עבודת ה' שלנו. כוחה של השאלה הוא באפשרות לצאת ממסלול החשיבה הרגיל, אנחנו לא משתמשים בה מתוך כוונה להגיע ליעד ממוקד ומוגדר מראש, אלא מתוך רצון לצאת מן המסלול הקיים ולהיפתח לאפשרויות נוספות.

שינוי קטן ומשמעותי

עבודת הפנוי מסייעת לנו לפתור קשיים שזיהינו בעבודת ה' שלנו כשעסקנו בציר העלות - תועלת. אנחנו נבחר להתמקד בנושא שיש לו ערך גדול, אבל נכון לעכשיו אנחנו מתקשים לקיים אותו בצורה שתשקף את ערכו העצום ותמלא אותנו שמחה וקרבת אלוקים, ונחפש דרכים חדשות להגיע אל התרוממות הרוח שאנחנו משתוקקים לה.

דוגמה קלאסית למצווה כזאת היא הקידוש בליל שבת. הקידוש הוא מצווה מן התורה, והוא אחד הזמנים המיוחדים שיש בהם עבודת ה' של משפחה - כל המשפחה מתכנסת יחד לקידוש ולסעודת שבת. ובכל זאת, או אולי דווקא בגלל הייחודיות שלו - זהו זמן שמועד לתקלות. הרבה פעמים הילדים עייפים ולא קל להם לעמוד ולשתוק במשך כל הקידוש, וההורים כל כך רוצים רגע אחד של נחת וקידוש בבית, עד שכל הפרעה קטנה הורסת את האוטופיה שהם מנסים לבנות ברגעים כאלה, ומכאן הדרך קצרה לתסכול ואכזבה, מתחים בין ההורים לילדים ובין ההורים לבין עצמם.

אפשר גם לבחור בנושאים יומיומיים יותר: כוונה בקריאת שמע, בברכת המזון, שמחה בהנחת תפילין וכו'. בכל מקרה, חשוב לבחור תחום שלא נדרש בו שינוי מהפכני בנפש - כמו להתחיל לקום לוותיקין כל יום, אלא שינוי קטן, שיכול להיות משמעותי מאוד ובכל זאת אנחנו מתקשים לחולל אותו.

אחרי שמצאנו את הנושא שעליו אנחנו בוחרים לעבוד, אנחנו רוצים למצוא שאלות שיפתחו אותנו לכיוונים חדשים. זוהי בעצם העבודה של נפשי בשאלתי. אנחנו לא מחפשים תשובות, אלא שאלות טובות, כאלו שנוכל ללכת איתן ביומיים-שלושה הקרובים, והן מעצמן יפתחו לנו דרכי חשיבה שלא היו לנו עד כה.

לכוון את הנפש

כדי שנגיע לשאלה המנצחת, עלינו לעבור כמה שלבים:

ראשית, לפני שניגש לשאול את השאלות עצמן, אנחנו צריכים לערוך להן הקדמה. מטרת ההקדמה היא לכוון אותנו אל המקומות שאותם אנחנו רוצים לפתוח בנפש. הניסיון מראה שאם אדם ענה על שאלה מסוימת, ולאחר מכן התבקש לענות עליה ממקום עמוק יותר, הבקשה הזאת תועיל, וברוב המקרים התשובה תהיה אכן עמוקה יותר. אמנם לפעמים עצם הבקשה

לפנות מקום

סיימנו את העיסוק בראוי, על שלושת מרכיביו: היקר בעיני ה', החסידות הנרצה והנחמד והשליחות. מכאן אנחנו פונים למדרגה הבאה שלנו - הפנוי. כמו בראוי, גם בפנוי אנחנו ממשיכים לעסוק בבחירות שלנו, ללמוד אותן ולקדם אותן, אך מנקודת מבט אחרת. במדרגת הראוי מדדנו את עבודת ה' שלנו בציר עלות - תועלת בלבד: ביקר בעיני ה' ראינו כמה תועלת יש במצוות שאנחנו כבר מקיימים, בחסידות הנרצה והנחמד בחנו את החלקים שמביאים תועלת גבוהה במאמץ נמוך, מול אלו שמפיקים תועלת נמוכה במאמץ גבוה, ובשליחות בחנו בשלושה מדדים את הסוגים השונים של התועלת (טוב לי ומיטיב לעולם) מול העלות הנמוכה (הזמינות). כעת נבקש לאוורר מעט את הציר של עלות מול תועלת ולמצוא בו גוונים נוספים ונקודות מבט חדשות.

עבודת הפנוי מניעה אותנו למצוא פתרונות יצירתיים בעבודת ה' שלנו, לא להישאר בתחומים הידועים אלא לצאת מתוכם אל השטחים הפנויים באישיות שלנו, שמוכרים לנו פחות, ולשאוב מהם כוח. עבודה זו מחולקת לשתי פעימות: הראשונה, נפשי בשאלתי, שבה נעסוק בטור הנוכחי, פורצת בזירות את גבולות המחשבה שלנו, ואילו השנייה, שאיתה נמשיך בטור הבא, כבר שועטת הרחק מן הקופסה הצרה של המחשבה.

את פתח לו

בעבודת נפשי בשאלתי אנחנו משתמשים בשאלות כפתח לעולם החדש שאליה אנחנו רוצים להגיע. הנטייה הפשוטה שלנו היא לראות בקיומה של שאלה פגם, חוסר שלמות. אם למדנו והבנו הכל - אין לנו מה לשאול, ואם אנחנו שואלים - זהו סימן לכך שההבנה שלנו אינה מספיקה. אך ה"סוד ישרים" מלמד אותנו שההפך הוא הנכון:

"מי שאינו יודע לשאול ואינו קשה לו כלום - זה בטח לא נגע עדיין בדברי תורה; לזה 'את פתח לו', היינו שצריכין להשתדל עמו ולפתוח לו דרך שיהיה גם כן יכול לשאול ולתרוץ" (סוד ישרים לפסח, עמ' 32)

כאשר אדם עומד מול דברי תורה ואין לו כל שאלה עליהם, ככל הנראה הוא רואה אותם רק מבחוץ. התורה אינה עוד פיסת מידע. היא דבר ה' המתגלה בעולם, ולכן המפגש של האישיות איתה חייב לפתוח משהו חדש, לעורר תמיהה, להיות לא מובן מאליו. לשאלה יש תפקיד קריטי במפגש הזה - היא מערערת את היסודות הקיימים ומאפשרת תפיסה רחבה יותר.

הרב קוק, ב"עין אי"ה", מסביר שהפליאה מקדימה את ההבנה, מפנה לה מקום בנפש, ומאפשרת לאדם לקבל לתוכו אמת גדולה יותר מזו שהיה בכוחו לקבל בלעדיה. אם רעיונות חדשים יתעוררו בנפש מבלי שתקדים אותם שאלה, הם יצטרכו להידחק בנפש ולעמוד לצד הרעיונות הישנים, ולא ימצאו את המקום הראוי להם. הפליאה בוקעת את האמיתות הישנות, ומשאירה חלל פעור, וכך בכוח האמת החדשה יש לה מקום לשכון בו בנפש.

"אמנם כדי שתעורר הפליאה את כוח החושב ורגשות הלב באופן מלא, כדי שיהיו הכל מוכנים לקבל הרושם הטוב של ההבנה השלמה כשתבא אחר הפליאה, כדוגמת 'מים קרים על נפש עיפה', שהצמאון הקדום מכין את ההתקבלות הטבעית, על כן צריך שתהיה הפליאה הולכת בכל תקפה ומשרטת שרט גדול בנפשות רבות. וכשתפעול בכל תוקף לזעזע את המון כוחות הנפש, אז, רק אז, תתקבל בכל כח האמת הברורה כשתבא לפתור את השאלה המסובכה... וכן הדבר נהוג

ציר מרכז - היקף:

אנחנו יכולים לבחור להתבונן על המרכז של מצווה מסוימת, ולשאל:

מה העיקר של המצווה הזאת?

השאלה הזו ממקדת אותנו בלב של המצווה, במה שהכי חשוב בה. לעומת

זאת, אם אנחנו רוצים להתבונן על המרחבים של המצווה, נשאל:

- אילו הקשרים נוספים יכולים להעשיר את קריאת שמע?
- אילו פרטים שאינם קשורים למצווה עצמה יהפכו את הקיום שלה למרומם יותר?

ציר פנים - חרץ:

אנחנו יכולים לבחור להתבונן במצווה פנימה, ולשאל:

- מה פנימיות המצווה?
 - מה גנזו ונסתרו בעומק שלה?
- אנחנו גם יכולים להסתכל על המצווה ממבט חיצוני, ואז נציב שאלות אחרות:

- איך המאמצים שלי לקרוא קריאת שמע נראים ממבט חיצוני?
- מה אני אומר עליהם בעוד עשרים שנה?
- איך הם ייראו בעיניים של ההורים שלי, של הרב שלי?
- מה בקריאת שמע שלי יכול להשפיע בצורה עמוקה ביותר על הילד שלי?
- איך קריאת שמע נתפסת בעיניים של מדען?
- איך היא נתפסת בעיניים של אמן?

ציר מונע - מניע:

אנחנו יכולים לבחור להתבונן במה שמונע מאיתנו לקיים את המצווה שבחרנו בלב מלא, ואז נשאל:

- מה מפריע לי לקרוא קריאת שמע כמו שאני חולם?
 - מה עוצר אותי?
 - מה מדכא אותי בקריאת שמע?
 - מה מפחיד אותי בקריאת שמע בדבקות?
- ולעומת זאת, אם נתבונן במה שמניע אותנו לעשות זאת, נשאל:
- מה מועיל לאמירת קריאת שמע?
 - מה יכול להקל עלי לקרוא שמע מעומק הלב?
 - מה מענג אותי בקריאת שמע?
 - איך קריאת שמע מרפאת את הכאבים העמוקים ביותר באישיות שלי?

מחזרים על הפתחים

עבודת ה"נפשי בשאלתי" היא אומנות שאלת השאלות. אנחנו פותחים מגוון רחב ככל האפשר של שאלות, כדי שנוכל למצוא מתוכן את השאלה שאיתה נצעד בדרך חדשה. חשוב מאוד שנבחין בין שאלות סגורות לשאלות פתוחות. אנחנו מחפשים כאן פתחים, ולכן שאלות כן/לא לא ישרתו אותנו, ועלינו להמיר אותן בשאלות שמזמינות תשובה ארוכה ומפורטת יותר. גם שאלות שמחפשות דוגמה ספציפית הן סגורות יותר מאלו שמחפשות תשובה כללית. הנטייה בפרק הזה צריכה להיות הליכה על שאלות רחבות ככל שניתן.

לאחר שפרשנו מגוון רחב של שאלות, אנחנו עוצרים ומתבוננים בהן, ובודקים: איזו שאלה יכולה לפעול הכי טוב במקרה שלנו? מה יכול להיות הפתח? מה עושה לי וואו? איזו שאלה הכי דיברה אליי?

את השאלה הזאת ניקח איתנו לימים הבאים. ניתן לעצמנו לשהות בה, ניתן להפעול בתוכנו, ונאפשר לתשובות לעלות ממקום פנוי, חדש ומשוחזר.

לעומק, יצירתיות, מעוף או כל היבט אחר מעוררת התנגדות שמכווצת אותנו ואינה מאפשרת לנו להיפתח אל השאלה, אך אם נהיה מוכנים לקבל את הבקשה, ולנסות לענות ממקום חדש - סביר מאוד שנצליח, והתשובה אכן תבוא ממקום אחר בנפש.

לכן, לפני שנבחר שאלה שנרצה לשאול את עצמנו, אנחנו בוחרים הקדמה לשאלה. אם הנושא שנבחר הוא קריאת שמע בכוונה נוכל להקדים:

אני סקרן לגלות משהו חדש על קריאת שמע שלי.

אני נותנת לעצמי את החופש לחפש משמעות לקריאת שמע בכיוון חדש (או בכיוון מסוים שאני בוחרת: בכיוון שמעורר את הלב/בכיוון של ספרי החסידות וכו').

אני מוכן לקחת סיכון לבחון מחדש את הדרך שבה אני קורא קריאת שמע. (אפשר גם להגביל את הסיכון: במגבלת הזמן שיש לי אני מוכן לקחת סיכון).

נוגעת לי המחשבה שקריאת שמע היא לב היהדות, ולכן אני מחפשת איך לרומם אותה.

אני מוכן להפתיע את עצמי בקשר לקריאת שמע שלי.

אני מתרגשת להתבונן על קריאת שמע שלי.

ההקדמה צריכה לפתוח את הלב, לתת תחושה טובה ומרוממת עוד לפני השאלה שאשאל את עצמי, ולכן, מבין כל האפשרויות שהוצעו כאן ושנאנחנו יכולים להמציא, עלינו לבחור את זו ש"עושה לנו את זה".

שאלות מכל הצבעים

השלב השני הוא הצפת שאלות מסוגים שונים:

יש לנו אפשרות לבחור בשאלה ישירה, כמו:

- איך אמצא דרכים יצירתיות להגיע להתרוממות רוח בקריאת שמע?
- מה ייתן לי מוטיבציה ויגייס אותי לקרוא שמע ישראל מכל הלב והנשמה?
- אילו כוחות שקיימים בתוכי אני יכול להביא לקריאת שמע?
- מה יענג אותי בקריאת שמע?
- מה יכול להעניף אותי בקריאת שמע?

לגבי השאלה האחרונה - חשוב לדעת את הכוח של התנסחות "סלנגית" בתוך העיסוק בעבודת ה'. בחסידות אומרים שכאשר אנחנו משתמשים במילים מעודנות וגבוהות - היצר הטוב מבין אותן ומשתף פעולה, אך היצר הרע מתעלם מהן. אבל כאשר אנחנו משתמשים במילים שיש בהן בוטות - היצר הרע פתאום נכנס גם הוא לתמונה ומשתף פעולה, כי זוהי השפה שלו.

השימוש בבוטות ובסלנג (שצריך כמובן להיות בטעם ולא בהגזמה) פורץ את המסגרות הרגילות - השפה הייחודית, העמוקה והמעודנת של עבודת ה', ומשנה את כללי המשחק. הפריצה הזאת מרחיבה את דעתנו, ומאפשרת לנו לחשוב שוב על הכל מכיוון אחר לגמרי. המילה "יעיף" מגייסת מקומות אחרים מהמילה "ירומם": היא פורצת יותר, כנה יותר, עכשווית יותר, מסתכלת עלינו בגובה העיניים, ולפעמים זו הפריצה שאנחנו מחפשים. לכן לפעמים השאלה "מה יעיף אותי בקריאת שמע?" תהיה חזקה ומשמעותית יותר עבורנו מהשאלה "מה ירומם אותי בקריאת שמע?".

אנחנו גם יכולים לבחור בשאלות כלליות יותר, שלא נוגעות ישירות במטרה שלנו. לשאלות מן הסוג הזה נשתמש שוב בכלי של ה"אקורדיון", ונפתח צירים שונים ביחס לאותן שאלות:

צבאו של נפוליון מתקדם בזריזות אל תוככי רוסיה! נצחון רתף נצחון...

שנה לא יבלבל אתכם. זה לא אומר כלום...

ובמקביל, בקהלות חסידיות אחרות

אתה השם, בעל המלחמות! אגא הנחל נצחון נצחון לנפוליון קיסר צרפתו

וכך היה בבית מדרשו של האדמו"ר הזקן...

אתה השם, בעל המלחמות! אגא הנחל נצחון מולט לצאר של רוסיה, אלכסנדר...

ובמקביל

פעלת עם ישראל בראש השנה היא הקובעת את המציאות, בפרט על ידי תקיעת השופר.

ובפרט בתקיעת שופר. מי שיתקע יוכל להכריע בכנותו לאתה עם יהיה הנצחון

מה?

זה מתוך תפלת ראש השנה, הקרב ובא. לא חדשות קובעות מה יקרה, אלא עם ישראל בעבודתו

"ועל המדינות בו יאמר: איזו לחרב, ואיזו לשלום!"

מה, אבא, מקדם קצת, לא? עוד יש זמן עד שצריך להתכונן לשחרית...

בוא, הפעם יהיה קצת שונה. הודעו...

ראש השנה תקע'ג

דובערו! דובערו!

על כן בבוא יום ראש השנה, אנו נודעו לתקע בשופר להצלחת נפוליון וצבאו.

תקיעה

יפי, בוא נתחיל. "למנצח לבני קרח מזמור. כל העמים תקעו כף..."

סדר תקיעת שופר? כבר? אבל עוד לא התפללנו שחרית!!!

פער רבע שעה

זהו? טבלת במקוה? מוכן לתפילה?

אמממ... כן.

מעגל הפתורים

ציוור: שמשוון קוטסובנסקי

הפולכים מפל האזור התאספנו. "מה קורה שם?", שאלו בתושיד. "האם המצרים פאים להלחם אמתנו?"

אולם פשהתקרבנו המלכים למקום ראו את ארונו של יעקב עומד במרכז השדה ועליו מנח פתר הפולכות של יוסף. מיד נגשו המלכים וכל אחד ואחד מהם הניח את פתר הזהב שלו ליד הפתר של יוסף. הרבה פתרים של זהב הופינו את ארונו של יעקב, וכלם ראו את הפבוד הגדול שנותנים ליעקב הצדיק.

(עכ-פי: תלמיד גדלי מספרת סותה, דר יג ודר לו)

הוא בקש למסר לפרעה: "לפני מותו השביע אותי אבי שאקבר אותו באחוזת השבר של המשפחה בארץ פנעו. אחת ודאי לא רוצה לגרם לי להפר את שבועתי..."

פרעה שמע והבין מיד מה רמו לו יוסף. הלוא הוא עצמו, פרעה, בקש מיוסף להשבע לו שלא יספר פי הוא ידע יותר שפכות משפנו, ויוסף נשבע. אם יאמר לו עכשו להפר את שבועתו לאביו, גם יוסף עלול להפר את השבועה שנושבע לו, לפרעה.

"טוב, טוב, עשה כפי שאבירי השביע אותך. אני מסכים", מהר פרעה לומר ליוסף. פי יצאה ההלנה הגדולה של יעקב אבינו מצריכם לעבר מערת המכפלה.

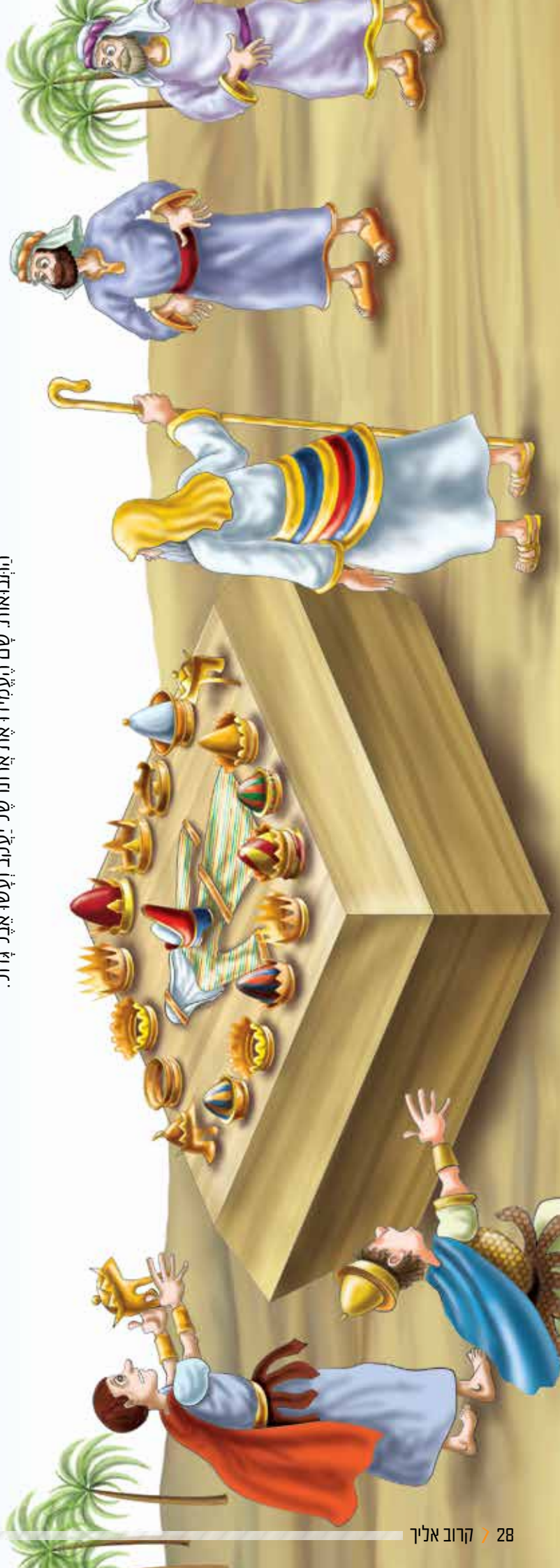
כשהגיעו קרוב לארץ פנעו עצרו במקום ושמו גורו האטר. זה היה שדה גדול, מסך מוצים, ובו היו אוספים את התבואות. שם העמידו את ארונו של יעקב ועשו אכל גדול:

"אדוני יוסף", לחש האיש ליוסף, "יש לי סוד חשוב לגלות לך".

"בבקשה, ספר לי", בקש יוסף. האיש הביט ימיה ושמאלה, כדי להיות בטוח שאיש אינו שומע את דבריו, והתחיל לספר:

"הקשבת לי שירה של המלך פרעה עם כמה משריו. פרעה לא מסכים להוציא את יעקב מצריכם ולקבר אותו בארץ פנעו. הוא אמר: 'בזכותו פאה לנו הפכה ונסתמנו שנות הרעב. יעקב ברך שהנהר יעלה וישקה את השדות של מצרים. אנחנו נקבר אותו פאו, במצרים'. חשוב שתדע זאת", סיים האיש.

"תודה רבה", אמר לו יוסף וידע מה לעשות.

סיפורי חסידיים זלמן רודמן

איש אשר כברכתו

מס, כח

“איש אשר כברכתו בְּרַךְ אותם”

כי הנפשות, כל אחת יש לה בחינת המעלה. יש שמעלתה כהונה ויש מלכות ויש כתר - תורה ויש גבורה ויש עושר ויש הצלחה. ונתכוון יעקב בנבואה לברך כל אחד כפי ברכתו הראויה לו - המלך במלכות והכהן בכהונה וכן על זה הדרך; ולא הפך המסילות. (אור החיים)

אני בוודאי מסכימה”, אמרה לבסוף.

הצדיק רבי צבי-הירש הנהן בראשו. כעבור רגע הורה לגבאי לקרוא אל החדר כמה מהחסידיים היושבים דרך קבע בבית-המדרש וכן עוגה ומשקה. הרבי הציע לאישה להתיישב על כיסא. נכנסו החסידיים פנימה, שתו 'לחיים' לרגל המאורע, והרבי החל לספר כיצד עלה בליבו הרעיון:

“כידוע לכם”, פתח ואמר, “נותרתי יתום בגיל צעיר ודודי מסר אותי לחייט בדומברובה כדי שאשמש לו עוזר. כנהוג אצל שוליות-חייטים, בכל יום שישי הייתי השליח לעבור בין הבתים ולהביא את הבגדים החדשים או המתוקנים לבעליהם.

“ברחוב בית-הכנסת התגוררה משפחה ברוכת ילדים. לעיתים קרובות יצא לי להביא לשם את בגדי הילדים, שמתבע הדברים דורשים תיקון מעת לעת. אנשים אחרים היו משלמים בכמה פעמים את עלות החומרים ואת שכר העבודה של החייט. אבל שם, באותה משפחה, תמיד שילמו מיד, ועוד הוסיפו כמה פרוטות בעבורי, שכר

הצדיק קרא את הפתקה פעם ועוד פעם. הוא השעין את ראשו על משענת הכיסא ושקע במחשבות. לפתע פרצה האישה בבכי. כבר למעלה משנה עברה מאז שבעלה נפטר. ילדים לא נולדו להם והיא עתה לבד בביתה

הליכה.

“ביום שישי בצהריים, כבר היה הכול מוכן וערוך לכבוד השבת. הבית היה מצוחצח, מפה לבנה הייתה פרוסה על השולחן. גם החלות, היין, הגביע לקידוש - הכול עמד על מקומו. והאבא, יהודי של צורה בבגדי שבת, ישב ליד השולחן וקרא בקול עֶרֶב את פרשת השבוע. הרגשתי ממש את ריח השבת הקדושה באוויר. ואז נשאתי בליבי תפילה חרישית: הלואי אזכה, כשאגדל, להיות חתן בבית כזה”.

הרבי עשה אתנח קל בטרם המשיך.

“והנה נראה כי תפילתי נשמעה ונתקבלה במרומים. אישה זו, היא אחת מכנות אותה משפחה. כך התברר לי מתשובתיה לשאלותיי על הוריה ועל מקום מגוריה. נראה כי מה יצא הדבר. הבה אפוא נשתה 'לחיים' לסימן-טוב ולמזל-טוב. ייתן ה' שיהיה זה קשר של קיימא ושנוכה להקים יחדיו דור ישרים מבורך”.

לא חלף זמן רב והצדיק רבי צבי-הירש מרימנוב עמד תחת חופה עם אותה אלמנה וקידש אותה כדת משה וישראל. הנה כי כן, באה לקבל ברכה אחת ומצאה עצמה מתברכת ב'שבע ברכות'...

לאחור ביראת-כבוד. הצדיק קרא את הפתקה פעם ועוד פעם. הוא השעין את ראשו על משענת הכיסא ושקע במחשבות. לפתע פרצה האישה בבכי. כבר למעלה משנה עברה מאז שבעלה נפטר. ילדים לא נולדו להם והיא עתה לבד בביתה, בודדה. מבקשת היא מהרבי ברכה לזיווג הגון.

הרבי שאל אי-אלו שאלות, חקר את האישה לשם אביה, מי היה בעלה והיכן התגוררו. לבסוף אמר לה: “יש לי בעבורך הצעת שידוך”.

האישה עמדה קפואה, מחכה שהרבי ימשיך לפרט. אם אמנם הצעת שידוך כפיו, יש להניח כי תכף יאמר לה במי מדובר. אבל רבי צבי-הירש שתק. הגבאי התקרב אל השולחן. זהו דבר לא רגיל. ממת נעשה הרבי שדכן?

“רבי”, הפרה האישה את השקט המתוח בחדר, “הייתי רוצה בעל טוב, הגון, תלמיד-חכם. נשאר לי מעט כסף ודירה נאה. אשמח לשמוע את מי הרבי מבקש לשדך לי”.

אחז הצדיק בוקנו ואמר, בטון שקט וללא מבוכה - “את עצמי”...

הדממה בחדר נהפכה רועשת. הגבאי נשאר נטוע במקומו. רבי צבי-הירש חזר לשתוק. האישה השפילה את עיניה. “אם הרבי חושב שזה מתאים,

הצדיק רבי צבי-הירש מרימנוב היה כהן. לכן, כשבא אליו חסיד או כל אדם אחר מ'עמך ישראל' לבקש ברכה, היה מניח את שתי כפות ידיו הקדושות על ראשו ומברך אותו בכוונה גדולה ובאהבה איך-קץ בברכת-כוהנים.

מנהג זה נקוט היה בידו של רבי צבי-הירש. להוציא שני מקרים חריגים, ידועים, שבהם נמנע הצדיק מלברך את העומדים לפניו בברכת-הכוהנים. במקרה אחד הוא לא בירך אלא להפך. במקרה שני, במקום לאצול ברכה אחת, העניק הרבי... שבע ברכות.

המקרה הראשון אירע בעת שרבי צבי-הירש שהה בעיר ברודי. זוג צעיר, בבגדי חסידיים, נכנס אליו. הוא בחלוק משי, והיא - מכוסה ברדיד עד מעל לעיניה. הגבר הגיש לרבי 'פדיון נפש' והתאונן כי הם כבר נשואים עשר שנים ועדיין לא נפקדו בילדים. הוא רוצה להתגרש מאשתו, כדון, אך היא מסרבת לקבל גט. לכן הוא מבקש מהרבי כי יברך אותם בבן זכר, וכשהברכה תתקיים ישוב השלום לשכון במעונם.

הביט הצדיק זמן מה בבני הזוג וכך אמר: “את אשתך אינני יכול לברך במאום. אני יכול רק לברך אותך שבקרוב תתפח כרסך...”. בתוך כך סילק רבי צבי-הירש בתנופה משולחננו את דמי ה'פדיון' שהניח עליו הגבר.

עד מהרה התברר כי ה'משכילים' בברודי הם ששלחו את זוג הצעירים הללו - שכלל לא היו בעל ואישה - אל הרבי, על-מנת להתל בו ולשים ללעג וקלס את החסידיים ורבותיהם. כשנודע הדבר לחסידיים, החליטו כמה מביניהם ללמד את האיש לקח. הם הפליאו בו את מכותיהם, עד כי בטנו אכן דאבה ותפחה...

המקרה השני אירע ברימנוב עצמה.

היה זה ערב חורפי. החלון היחיד של חדר הרבי, בו הוא קיבל אנשים שביקשו את עצתו וברכתו, פנה אל הגג של המקווה. עשן לבן היתמר מאורבת המקווה. קרן זהובה של שמש התגנבה לה פנימה והאירה את הקיר מול החלון, לא-הרחק מהמקום שבו תלוי היה שלט “שיוויתי” מאובק, מעוטר בציורי אריה, נשר, צבי ונמר, ומחרוזות של פסוקים בכתב סופרים. קור-עכביש נמתח בין מסגרת ה“שיוויתי” עד לתקרה. בפנינת החדר, על שידה, עמדו בערכוביה מגדל-בשמים, גביע לקידוש, טלית-קטן והדסים. הרצפה רחוקה הייתה מלהיות נקייה. בכל פינה ופינה ניכר כי אין בבית רבנית. כבר למעלה משנה מאז התאלמן הצדיק והבית התנהל כספינה ללא משוטים.

רבי צבי-הירש ישב על כיסאו, עיניו נתונות בספר פתוח, והגבאי הכניס מדי פעם בפעם אנשים שביקשו לראות את פניו ולזכות בברכתו. כשנעשה חשוך מעט הדליק הגבאי את הנרות בנברשת הנחושת שהשתלשלה מהתקרה.

אישה נכנסה לחדר. היא הגיחה על השולחן את פתקתה בתוספת אי-אלו מטבעות כ'פדיון' ונסוגה

ספרי איכות לכל המשפחה להשיג בחנויות הספרים המובחרות הפצה ראשית: 03-9600770

זלמן רודמן להתרגש, להחכים, ליהנות.

אפשר בשדה התעופה

הרב שבתי סלבטיצקי, שליח חב"ד באנטוורפן

שלום רובשקין, שקיבל בפתאומיות חנינה אחרי שמונה שנים בכלא, הוא נושא שמח מאוד להתוועדות < לא רק השחרור שלו היה נס, גם את שמונה השנים הקשות שעבר בכלא הוא חי מעל הטבע > בכל מקום ובכל שעה יהודי הוא שגריר של הקדוש ברוך הוא, ולכן הוא אף פעם לא תקוע, מכל סיטואציה אפשר להמריא!

אפשר ללמוד ממנו. גם עכשיו, כשקורה מאורע שהוא כל כך מפתיע ומשמח, צריך לשאול מה אפשר ללמוד ממנו. רובשקין ירד מאיגרא רמה לבירא עמיקתא. מבעל בית חרושת עם אלפיים עובדים ומיליונים תחת ידו, הוא מצא את עצמו במאסר עם אנשים ברמה רוחנית שונה מאוד. הייתה תקופה שלא נתנו לו אוכל כשר, לא הרשו לו להניח תפילין, לא אפשרו לו ללכת עם ציצית וכיפה, הכניסו אותו לצינוק ושמו יחד איתו בתא אנטישמים. ובכל זאת, במשך כל התקופה הזו החיוך לא מש מפיו. הוא חיזק אנשים אחרים במאסר, עורר אותם ובעצם חולל שם מהפכה שלמה - הוא עודד יהודים לעבור ברית מילה בתוך הכלא, השפיע עליהם ללמוד גמרא ואפילו לסיים מסכת, ערך התוועדויות, כפורים הוא חילק משלוחי מנות ובשבתות ערך קידוש עם טונה וירקות.

לאורך כל התקופה הזו הוא חיזק אחרים, כשהסיסמה שלו הייתה שנוש אותיות: א, ב, ג - אמונה, ביטחון תאולה. לאשתו אפילו יש שרשרת עם האותיות הללו. הוא כתב מאות מכתבים ומיילים, ואף יצא לאור ספר הכולל התכתבויות שלו עם ילדים תוך כדי תקופת המאסר. אבל הדבר המדהים הוא שאף פעם הוא לא אמר "אני נמצא בבית סוהר". במקום זה הוא נהג לומר "אני נמצא במקום שקוראים לו בית סוהר".

'זאת חנוכה' הוא תמיד יום שמח ומיוחד מאוד, היום האחרון של חג האורים גדוש בתפילות ובקשות לניסים. זה נכון בכל שנה, אבל הזאת חנוכה של השנה ייזכר עוד שנים רבות. פתאום, בלי שום הודעה מוקדמת, נפוצה הבשורה: שלום רובשקין, יהודי חסיד מאמריקה שנידון לעשרים ושבע שנות מאסר, קיבל חנינה ובן רגע השתחרר מהכלא. **תוך דקות התפשטה השמועה ובאופן ספונטני החלו יהודים לרקוד** ברחובות בבורר-פארק, בויליאמסבורג, במונסי, בקראון הייטס, בירושלים ואפילו ברוסיה הקרה התאחדו אלפי יהודים ופרצו בריקודים סוערים. חלק גדול מהם בכלל לא הכיר את שלום רובשקין ואולי אפילו לא שמע עליו קודם לכן, אבל השמחה פרצה את כל הגבולות.

רובשקין ניהל את מפעל הבשר הכשר הגדול ביותר בארה"ב. עד שיום אחד הואשם בהאשמות שונות ומשונות, ובית המשפט גזר עליו עשרים ושבע שנות מאסר. לפני כמה ימים, אחרי שהוא אסיר כבר שמונה שנים, בדיוק בזאת חנוכה קיבל רובשקין חנינה באופן מפתיע ביותר ומיד יצא מבית הסוהר עם התפילין, החת"ת וחובת הלבבות בידו.

כשחס ושלוש קורה אירוע שהוא היפך הטוב, תמיד שואלים מה

הבדל קטן, סמנטי, אבל משמעותי.

איך הוא הצליח לעבור את כל זה עם חינוך? איך לא נשבר? איך הוא הפך לסמל של אמונה וביטחון מתוך שמחה? מה הסוד שלו, שגם אנחנו יכולים ללמוד ממנו לחיים שלנו? אחרי הכל, אנחנו נמצאים במצב הרבה יותר טוב ממנו, ובכל זאת לא תמיד אנחנו מחייכים ומחזקים אנשים אחרים, לא תמיד בהרגשה של אמונה, ביטחון וגאולה.

האדמו"ר הוקן היה נוהג לומר שיהודי צריך נחיות עם הזמן, עם פרשת השבוע. אם כן, התשובה נמצאת בפרשה של השבוע שעבר – ויגש. יוסף היה הבן האהוב על אביו, והוא עבר טרגדיות פעם אחר פעם – בתחילה אחיו שנאו אותו ורצו להרוג אותו. הם מכרו אותו לעבד והוא נמכר למצרים. שם הוא הגיע לבית פוטיפר והצליח במעשיו אך אז התלבש עליו הס"מ ורצה להחטיא אותו, ובגלל שהוא עמד בניסיון הוא הושלך לבית הסוהר. בגלל שתי מילים שאמר לשר המשקים הוא נשאר בכלא עוד שנתיים. במצב כזה יוסף היה אמור להיות אדם ממורמר מאוד, אבל במקום זה אנחנו רואים שכשהוא מתגלה לאחים והם נבהלים מפניו, במקום להטיח בהם האשמות הוא אומר להם "אל תעצבו ואל יחר בעיניכם... כי למחיה **שנחתי** אלוקים לפניכם", "לא אתם **שנחתם** אותי הנה כי האלוקים". הוא לא כועס עליהם "אתם מכרתם אותי" אלא אומר "**וישנחתי** אלוקים לפניכם". זה נראה כמו הבדל קטן לכאורה, אבל למעשה מדובר בהבדל עצום. המילה הזו לבד – "שנחתם" – מייצגת את השינוי הגדול שעבר **יוסף ואת הסוד שעודו** **כלו להתמודד עם המציאות הקשה. יוסף חי בהרגשה תמידית** **שכל החיים הם שליחות** מהקדוש ברוך הוא, ובשליחות, האדם נמצא בדיוק במקום בו הוא צריך להביא קדושה, להפוך את החושך לאור. מדהים, אבל כך הוא הרגיש – זה לא עסק שלו מה המחשבות של האחים על מעשיהם. במקום זה יוסף מתמקד רק בשאלה למה הוא צריך להיות במקום הזה ובזמן הזה, מה ה' מצפה ממנו בסיטואציה הזו.

יוסף מקפיד לציין שהוא לא **נמכר** אלא **נשנחתי**. כאשר אתה נמכר, אתה קרוב, אתה פסיבי: עבדים נמכרים, חיות נמכרות, חברות נמכרות. אבל כשאתה שליח אתה לא נמכר – בחרו בך להישלח אל המקום הזה. בחרו בך כי יש לך את הכוחות והפוטנציאל למלא את השליחות שלך, וזה מה שהחזיק את יוסף. הוא הרגיש כאב, יוסף היה מאוד רגיש, בתורה מתואר כעשר פעמים שהוא ככה, אך הוא לא היה משותק ולא התייאש לרגע. הוא לא הרגיש קרוב של נסיבות החיים. נהפוך הוא – כל כמה שהסיפור שלו היה עקום ולא מובן, זה רק חיזק אותו להבין שיש פה שליחות. ככל שהסיפור נעשה יותר לא נורמלי ולא שגרתי, מוכרח להיות שזה בא מהקדוש ברוך הוא. החיים משתנים, התוכן של השליחות והאתגרים משתנים, אבל הנקודה הפנימית נשארת אותו דבר – אני שליח של הקדוש ברוך הוא. ההבנה הזאת נותנת לאדם מבט אחר על החיים.

הנקודה הזאת תלויה בהחלטתנו: האם אנחנו קרוב או שליח? כל אחד מתמודד עם המצרים שלו. אנחנו מתמודדים עם חוסר ביטחון, בושה, קנאה, פחד, כעס, כאב, צער, כאבי לב, מתח, אתגרים מנטליים, התמכרויות, תשוקות, נטיות ומחשבות שמשאירות אותנו למטה, אנחנו לא יכולים להמריא אל השמים ולהיות חופשיים באמת, אנחנו מרגישים הרבה פעמים Stuck.

איך נוכל לקרוע את האזיקים הללו, להתרומם ולצאת מהמצרים שלנו? אל תהיה קרוב, תהיה שליח! נשלחת לעולם הזה כדי להביא אור לתוך חלל של חושך, חום לתוך מקום של קור, הקדוש ברוך הוא שלח את נשמתך להיכנס לחלל הזה, בדיעה שיש לך את הכוח לכן. "שלוחו של אדם כמותו". אנחנו אף פעם לא תקועים במצרים, אנחנו השגרירים של ה' בכל מצב, בכל רגע, בכל מקום.

יש ארגון של נשי חב"ד, היום חברות בו אלפי נשים, אבל בשנים הראשונות הוא היה ארגון קטן למדי. שנה אחת הן ארגנו סמינר בעיר דטרויט. כל הנשים טסו לשם וביום שישו היו צריכות לחזור בטיסה לניו יורק. הן הגיעו לשדה התעופה, אך אז נאמר להן שיש בעיה במטוס והטיסה מקורקעת. **תארו לעצמכם – מאות נשים תקועות בשדה התעופה לפני שבת**, הבעלים בבית לא יודעים להסתדר לבד, הילדים מבקשים את אמא...

מנהלת הארגון באותם ימים הייתה גברת פופק, והיא רצתה לשאול בעצת הרבי. לא היו אז טלפונים ניידים כמו היום, אלא רק טלפון ציבורי. היא אספה מטבעות מהנשים וחיגה למזכירות. הרב קליין, המזכיר של הרבי, ענה לה. היא הסבירה לו את הסיטואציה בקצרה וביקשה ממנו לשאול את הרבי מה לעשות. היא הזכירה בין

היתר שהן נתקעו (Stuck) בשדה התעופה וביקשה ברכה. **הרב קליין ביקש ממנה להמתין כמה דקות, ולאחר מכן כשחזר לשפופרת אמר לה: "הרבי שאנל מה פירוש המילה 'stuck'?"** היא התחילה להסביר לרב קליין מה פירוש המילה, ופתאום היא שומעת שהרב קליין מתחיל לצחוק. היא שאלה אותו מדוע הוא צוחק, והרב קליין אמר: "את באמת חושבת שהרבי לא מבין מה זה Stuck? הרבי אמר שיהודי הוא אף פעם לא Stuck! אין כזה מושג אצל יהודי! אין דבר כזה 'נתקעתי'!" מה הרבי בעצם רצה לומר? אל תחשבו שבגלל המטוס נשארתי בדטרויט. להפך, דווקא בגלל שיש לכן שליחות חשובה שם, המטוס לא ממריא! אתה חושב שאתה צריך להיות במקום אחר והתוכנית השתבשו לך, אבל דע לך שהכל הפוך – אתה במקום המדויק בו אתה צריך להיות. אתה אף פעם לא נתקע.

לאחר ששמעו את תשובת הרבי, הן הוציאו מהתיק את כל נרות השבת שהיו להן ואת העלונים שהביאו איתן והתחילו לחפש יהודים ויהודיות בשדה התעופה. **מדהים, אבל הגברת הזו סיפרה שהיא מכירה עד היום יהודים ששומרים שבת בגלל ה-stuck הזה!**

מה זה אומר לנו? אם קורה משהו שלא תכננו אותו או שסתם מישהו זרק לנו משפט והסיט את כל תשומת הלב – אנחנו חושבים שהדבר הזה עוצר אותנו ואי אפשר להמשיך הלאה. כמו היען שתקועה ולא יכולה לזוז מהמקום. צא ממצרים, דע לך – אצל יהודי אין דבר כזה. שמו אותך במקום הזה בדיוק כדי שתגלה את הכוחות שלך ותמלא את השליחות.

לכן דובשקין אף פעם לא אמר שהוא בכנא, אנא הדגיש שהוא נמצא במקום **שרק נקרא** בית סוהר, אבל בפועל זה מקום למלא את השליחות.

שנוכה לצאת לחירות אמיתית, לחיים לחיים!

באחד המכתבים שרובשקין כתב ישנן מילים שצריך לחקוק אותן בסלע. כך הוא כותב:

מדוע התורה בוחרת לקרוא גם לחניות של בני ישראל במדבר בשם "מסעיהם"?

המקום שנקרא כלא דומה מאוד מבחינה מסוימת ל"חנייה". היהודי תקוע במקום שבו הוא לא רוצה להיות, ולמעשה הכלא עוצר את היהודי מלהיות פעיל בדרך שלו כדי לעשות את העולם הזה "דירה לו יתברך".

על היהודי לדעת שהוא בכלא לא כדי לשרת מטרה גבוהה יותר שאפשר להשיג בדרך אחרת, אלא שהדרך היחידה עבורו לעשות את מה שהוא צריך לעשות זה דווקא בכלא, ולכן הוא אמור להיות שמח בכל מקום שהוא נמצא בו, כי הוא מבין שהדרך היחידה להשיג את מה שצריך, היא דרך היותו במקום המצאו, ובמקרה שלנו זה הכלא.

אילו זה היה רק אמצעי, הוא היה יכול לחשוב שהוא יוכל להגיע לסוף הזה בדרכים שונות ואחרות, ואם כן למה לו ה"חנייה" הזו. אבל ברגע שהוא מבין שאי אפשר להגיע אל התכלית בלי ה"חנייה", אז מובן לו שזה חלק מ"המסע", והוא בשמחה.

זוהי הסיבה לכך שהתורה אומרת לו שהחנייה שלו היא באמת מסע, עניין של גאולה, ולא רק משום שזה אמצעי בעבור תכלית טובה יותר, אלא משום שחנייה של יהודי היא באמת מסע – חלק מהעניין של גאולה.

שלא כמו שאר חלקי הבריאה המשרתים כאמצעי בעבור התכלית, יהודי הוא לא אמצעי שעל ידו תושלם כוונה מסוימת, אלא הוא – היהודי – הוא התכלית בעצמו!

ולכן, כשיהודי עולה "מחיל אל חיל", המצב הקודם שבו הוא היה לא משמש אמצעי בעבור המצב הבא, אלא ישנה תכלית במצב הקודם עצמו וזה הופך ומביא אותו למצב הבא, שהוא מרומם יותר.

התורה בוחרת להגדיר את חניות היהודי בשם "מסעיהם" מאחר שהיא רוצה לומר לנו שיש עניין של גאולה גם בזמנים שבהם אנחנו נמצאים בחנייה... כשליהודי יש ביטחון בה', הוא יודע שה"חנייה" הזו שגראית כעיקוב היא באמת מסע, והוא צריך ל"חזק חזק ונתחזק" ולעבור את ה' בשמחה, מאחר שהוא יודע שהוא נמצא באמצע הגאולה שלו!

מה עושים כדי לקום לתפילה בזמן?

על ההוראה "יתגבר כארי" אמר רבי מנחם מנדל מקוצק שמי שהולך לישון כמו כלב, שלא יצפה לקום כמו אריה... עיקר התיקון בקימה בבוקר תלוי בשכיבה לישון בערב: גם בשעה בה הולכים לישון, גם בכוונה ובגמירות הדעת הפנימית לקום, ובעיקר בעיקר בשאלה עד כמה תפילת הבוקר שלי היא בעלת משמעות בעיניי, עד כמה הקדוש ברוך הוא חפץ בתפילתי, ועד כמה הדבקות האלוקית שיש בה, עם הטלית והתפילין, מושכים אור אלוקי לכל היום כולו. רבי יהודה הלוי אומר בספר הכוזרי שהתפילה היא גרעין הזמן ופריו - היא הגרעין שממנו הכל נמשך, והיא הפרי שכל הזמנים מכונים אליה. כשאנו מתכוננים בערב לקראת הקימה אנו רואים בשחרית את הפרי של מנוחת הלילה, וכשאנו מושכים ממנה אור לכל היום אנו רואים בה את הגרעין.

אני יודע שזה חשוב, אבל החזרה על הלימוד משעממת אותי... איך מקבלים מזה התלהבות?

ראשית, צריך לדעת שכניעה לכל רגש שעולה בנו היא מידה שאינה טובה, לא בענייני העולם הזה ובוודאי לא בעבודת ה'. לפעמים צריך לדעת להתמודד עם עבודות שלא קל איתן, ולכן גם אם לא תמצא דרך להתלהב מהחזרות, המצווה והחובה בעינה עומדת.

בחזרות יש שלוש מעלות עיקריות - בהירות, שייכות והעמקה. כשאדם לומד סוגיה בפעם הראשונה, כמעט אי אפשר שיראה את כל צדדי הסוגיה, וממילא אין לו בהירות מספקת. הכבדה זו מונעת את תחושת השייכות והעונג שבלימוד, וכשאדם חוזר וחש שהדברים מתבהרים לו, הוא נקשר אליהם באופן עמוק יותר. אבל מעל הכל, ככל שאדם משקיע בחזרה בהתבוננות ועיון שכלי ולא רק כשינון חיצוני, הוא מוצא בלימודו חידושים, "הפוך בה והפוך בה דכולא בה", וחזרה כזו יכולה להלהיב עד מאוד.

איך עושים תשובה על כך שפגעתי באנשים שלא הכרתי, וכנראה גם לא אפגוש לעולם?

משאלתך מוכן שאתה גם לא יכול למצוא אותם, שאם לא כן ודאי מוטל עליך לחפש ולמצוא. אך אם אין אפשרות כזו, כשם שבענייני ממון העצה היא לתת צדקה לזיכוי הרבים, כך גם בענייני שאלתך: על האדם שפגע באנשים שאינו יכול למצואם להשתדל להיטיב לרבים כפי יכולתו, לכאלה שהוא מכיר ולכאלו שלא, ועל ידי כך ירבה טוב בעולם. ויתפלל לה' שעל ידי מעשיו הטובים יתגלגל הטוב גם לאותם אנשים שפגע בהם, ושה' ייתן בליבם לסלוח לו על פגיעתו. ובזה הוא עושה את מה שבידו.

ברחוב ויצמן 38 כבר עובדים את השם

**1,200 קוראי 'קרוב אליך' מקבלים כל שבוע
10 עלונים עד הבית ומחלקים לחברים**

מעוניינים גם אתם? הזדרזו להרשם!

בהשתתפות של 18 ש"ח לחודש בלבד!

שלחו הודעה ל 052-4061065 או מייל ל Info@qarov.org

לא מחכים לכחלון

כרמי גת

נטו דירה משלכם!

*פתוח לנחל תיבות